

خرید کتاب های کنکور

با تخفیف ویژه

و

ارسال رایگان

Medabook.com

+

یک جله تماس تلفنی رایگان

با مشاوران رتبه برتر

برای انتخاب بهترین منابع

دبیرستان و کنکور

۰۲۱ ۲۸۴۲۵۲۱۰

فهرست

تست	درسنامه
	بخش اول تفکر و اندیشه ۷
۱۶	درس اول هدایت الهی ۹
۳۲	درس دوم تداوم هدایت ۲۲
۴۸	درس سوم معجزه جاویدان ۴۰
۶۲	درس چهارم مسئولیت‌های پیامبر (ص) ۵۳
۸۱	درس پنجم امامت، تداوم رسالت ۷۰
۹۹	درس ششم پیشوایان اسوه ۹۰
	درس هفتم وضعیت فرهنگی، اجتماعی و سیاسی
۱۱۳	مسلمانان، پس از رحلت رسول خدا (ص) ۱۰۷
۱۲۶	درس هشتم احیای ارزش‌های راستین ۱۱۹
۱۴۳	درس نهم عصر غیبت ۱۳۲
۱۶۴	درس دهم مرجعیت و ولایت فقیه ۱۵۴
	بخش دوم در مسیر
۱۷۶	درس یازدهم عزت نفس ۱۷۱
۱۹۰	درس دوازدهم پیوند مقدس ۱۸۲
۱۹۸	پاسخ‌نامه تشریحی ۱۹۸
۲۵۰	پاسخ‌نامه کلیدی ۲۵۰

مسئولیت‌های پیامبر(ص)

مقدمه درس

پیامبر اکرم ﷺ به عنوان آخرین پیام‌رسان الهی، به مدت بیست و سه سال مردم را به آخرین و کامل‌ترین برنامه هدایت فراخواند و برای رستگاری آنان و نجاتشان از گمراهی، تلاش بسیاری کرد و با استقامت و صبری بی‌مانند، وظیفه سنگین رسالت را به پایان رساند. در این درس، می‌خواهیم به این سؤال بپردازیم: «خداوند متعال چه وظایف و مسئولیت‌هایی را بر عهده آن حضرت گذاشته بود؟»

سؤال کلیدی پیامبر ﷺ برای انجام مسئولیت «دریافت و ابلاغ وحی» چه کارهایی انجام دادند؟

تعلیمات قرآن کریم و سیره رسول خدا ﷺ نشان می‌دهد که ایشان به عنوان فرستاده خداوند، سه مسئولیت مهم را عهده‌دار بود:

۱- دریافت و ابلاغ وحی:

رسول خدا ﷺ آیات قرآن کریم را به طور کامل از فرشته وحی دریافت می‌کرد و بدون ذره‌ای کم یا زیاد به مردم می‌رساند. پیامبر اکرم ﷺ این مسئولیت را به طور کامل انجام داد و همه آیات قرآن را برای مردم خواند؛ همچنین نویسندگانی را مأمور نوشتن قرآن نمود. عده زیادی نیز با اشتیاق آیات قرآن را فرامی‌گرفتند و در سینه خود حفظ و به آن عمل می‌کردند. یکی از یاران پیامبر ﷺ به نام عبدالله بن مسعود می‌گوید: «ما ده آیه از قرآن را از پیامبر ﷺ فرامی‌گرفتیم و بعد از این که در معنای آن تفکر می‌کردیم و به آن عمل می‌نمودیم، بار دیگر برای یادگرفتن آیات بعدی، نزد پیامبر می‌رفتیم.» نویسندگان قرآن را «کاتبان وحی» و آنان که قرآن را به خاطر سپرده و حفظ می‌کردند، «حافظان وحی» می‌نامیدند. اولین و برترین کاتب و حافظ قرآن کریم، حضرت علی ﷺ بود.

کلیدواژه‌ها: خواندن آیات - کاتبان و حافظان وحی

بهتر یاد کنیم

در درس سوم، یکی از عوامل ختم نبوت را «حفظ قرآن از تحریف» برشمردیم. پیامبر ﷺ با اجرای کامل مسئولیت «دریافت و ابلاغ وحی» باعث شدند تا قرآن از تحریف مصون باشد و جاودانه شود.

سؤال کلیدی انجام چه کارهایی توسط پیامبر ﷺ سبب شد تا ایشان را اولین و بزرگ‌ترین معلم قرآن بنامیم؟

۲- تعلیم و تبیین تعالیم قرآن (مرجعیت دینی):

پیامبر اکرم ﷺ علاوه بر رساندن وحی به مردم، وظیفه تعلیم و تبیین قرآن کریم را نیز بر عهده داشت تا مردم بتوانند به معارف بلند این کتاب آسمانی دست یابند و جزئیات احکام و قوانین را بفهمند و شیوه عمل کردن به آن را بیاموزند. از این رو، گفتار و رفتار پیامبر ﷺ اولین و معتبرترین مرجع علمی برای فهم عمیق آیات الهی است و مسلمانان با مراجعه به گفتار و رفتار آن حضرت، به معنای واقعی بسیاری از معارف قرآن پی می‌برند و شیوه انجام دستورات قرآن را می‌آموزند. ما هم اکنون نماز، روزه، حج و بسیاری دیگر از وظایف خود را که کلیات آن‌ها در قرآن کریم آمده، مطابق گفتار و رفتار رسول خدا ﷺ انجام می‌دهیم. به راستی که ایشان اولین و بزرگ‌ترین معلم قرآن بوده است.

کلیدواژه‌ها: تعلیم و تبیین قرآن - آموزش شیوه عمل به دستورات قرآن - جزئیات احکام - اولین و بزرگ‌ترین معلم قرآن

سؤال کلیدی پیامبر ﷺ برای انجام مسئولیت ولایت ظاهری چه اقداماتی را انجام دادند؟

۳- اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی (ولایت ظاهری):

مسئولیت دیگر پیامبر اکرم ﷺ ولایت بر جامعه است. ولایت به معنی سرپرستی و رهبری است. ایشان به محض این که مردم مدینه، اسلام را پذیرفتند، به این شهر هجرت کرد و به کمک مردم آن شهر (انصار) و کسانی که از مکه آمده بودند (مهاجران)، حکومتی را که بر مبنای قوانین اسلام اداره می‌شد، پی‌ریزی نمود. روایات متعددی از معصومین نقل شده که اسلام را بر «پنج پایه» استوار دانسته و از میان آن‌ها «ولایت» را مهم‌ترین پایه شمرده است. از جمله آن‌ها این حدیث امام باقر ﷺ است:

کلیدواژه‌ها: تشکیل حکومت - ولایت

بُنَى الْإِسْلَامِ عَلَى خَمْسٍ ..... اسلام بر پنج پایه استوار است
 عَلَى الصَّلَاةِ وَالزَّكَاةِ ..... بر نماز و زکات
 وَالصَّوْمِ وَالْحَجِّ وَالْوَلَايَةِ ..... و روزه و حج و ولایت
 وَ لَمْ يُنَادِ بِشَيْءٍ ..... و به چیز دیگری دعوت نشده
 كَمَا نُوَدَى بِالْوَلَايَةِ ..... آن گونه که به ولایت دعوت شده است.

نکات حدیث

- ۱ پایه‌های اسلام عبارت‌اند از: نماز، زکات، روزه، حج و ولایت
  - ۲ ولایت مهم‌ترین پایه اسلام است؛ زیرا «در سایه حکومت اسلامی» می‌توان احکام را در جامعه اجرا کرد.
  - ۳ این حدیث به مسئولیت ولایت ظاهری پیامبر ﷺ اشاره دارد.
- دقت کنید کلمه «خمس» در صورت حدیث به معنی عدد «پنج» است و در این حدیث خمس جزء پایه‌های اسلام دانسته نشده است.

جمع‌بندی و نکات

<p>پیامبر ﷺ آیات قرآن را از فرشته وحی (جبرئیل) دریافت می‌کرد و بدون کم و زیاد کردن، آن را به مردم ابلاغ می‌نمود.</p> <p>کاتبان وحی: برخی از مردم آیات قرآن را می‌نوشتند.</p> <p>حافظان وحی: برخی از مردم که آیات قرآن را حفظ می‌کردند.</p> <p>حضرت علی <small>رضی الله عنه</small> اولین و برترین کاتب و حافظ قرآن است.</p> <p>(۱) ده آیه را به اصحاب می‌آموختند.</p> <p>مراحل آموزش قرآن توسط پیامبر ﷺ</p> <p>(۲) اصحاب در معنی آیات تفکر می‌کردند.</p> <p>(۳) اصحاب به آیات عمل می‌کردند.</p> <p>(۴) پیامبر ﷺ ده آیه دیگر را به اصحاب می‌آموختند.</p> <p>این مسئولیت پس از رحلت پیامبر ﷺ ادامه نمی‌یابد.</p> <p>پیامبر ﷺ وظیفه تعلیم و تبیین قرآن را بر عهده داشت.</p> <p>ثمرات انجام (۱) مردم جزئیات احکام و قوانین اسلام را می‌فهمیدند.</p> <p>این وظیفه (۲) مردم شیوه عمل کردن به احکام و قوانین اسلام را یاد می‌گرفتند.</p> <p>گفتار و رفتار پیامبر ﷺ اولین و معتبرترین مرجع برای فهم آیات قرآن است.</p> <p>پیامبر ﷺ اولین و بزرگ‌ترین معلم قرآن است.</p> <p>این مسئولیت پس از پیامبر ﷺ به وسیله امام معصوم <small>علیه السلام</small> ادامه می‌یابد.</p> <p>ولایت به معنی سرپرستی و رهبری است.</p> <p>پیامبر ﷺ بعد از هجرت به مدینه حکومتی را بر مبنای قوانین اسلام بنا کرد و مسجد مدینه را مرکز حکومت قرار داد.</p> <p>حدیث مرتبط: امام باقر <small>علیه السلام</small> می‌فرمایند: «اسلام بر ۵ پایه استوار است. بر نماز، زکات، روزه، حج و ولایت و به چیز دیگری دعوت نشده، آن گونه که به ولایت دعوت شده است.»</p> <p>این مسئولیت پس از پیامبر ﷺ به وسیله امام معصوم <small>علیه السلام</small> ادامه می‌یابد.</p>	<p>(۱) دریافت و ابلاغ وحی</p> <p>مسئولیت‌های پیامبر ﷺ</p> <p>(۲) تعلیم و تبیین تعالیم قرآن (مرجعیت دینی)</p> <p>(۳) اجرای قوانین الهی با تشکیل حکومت اسلامی (ولایت ظاهری)</p>
---	---

سؤال کلیدی اجرای کامل احکام اسلامی در جامعه نیازمند چیست؟

ضرورت تشکیل حکومت اسلامی:

ممکن است این سؤال مطرح شود که چرا جامعه اسلامی نیازمند حکومت اسلامی است؟ و چرا ولایت و حکومت، یکی از مهم‌ترین دستورات اسلامی شمرده شده است؟

در پاسخ به این سؤال، دلایل زیادی ذکر شده که به دو مورد آن اشاره می‌کنیم:

الف) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام: اسلام یک دین کاملاً اجتماعی است؛ یعنی علاوه بر توجه به فرد، به زندگی اجتماعی نیز توجه کامل دارد و تا آن‌جا که مقدور بوده، به برخی احکام فردی، همچون عبادت نیز جنبه اجتماعی داده است؛ مثلاً نماز جماعت را از نماز فردی برتر دانسته و برای آن ثواب بیشتری قرار داده است. اصولاً یکی از اهداف ارسال پیامبران آن بود که مردم، جامعه‌ای بر پایه عدل بنا کنند و روابط مردمی و زندگی اجتماعی خود را براساس قوانین عادلانه بنا نهند. این هدف بزرگ بدون وجود یک نظام حکومتی سالم، میسر نیست. آیا می‌شود که خداوند هدفی را برای ارسال پیامبر خود تعیین کند، ولی ابزار و شیوه رسیدن به آن را نادیده بگیرد؟ هم‌چنین قرآن کریم احکام اجتماعی متعددی دارد؛ مانند خمس، زکات، حقوق و مسئولیت‌های خانواده و جامعه، امر به معروف، نهی از منکر، مبارزه با ظلم و جهاد با تجاوزگران و ستمکاران. روشن است که اجرای این قوانین بدون تشکیل حکومت امکان‌پذیر نیست.

کلیدواژه‌ها: نماز جماعت - قوانین عادلانه - احکام اجتماعی

حدید، ۲۵

لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ ..... به راستی که پیامبرانمان را همراه با دلایل روشن فرستادیم
وَ أَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ ..... و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم
لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ ..... تا مردم به اقامه عدل و داد برخیزند.

کلیدواژه: بالقسط

مفهوم آیه: ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام از دلایل اهمیت تشکیل حکومت اسلامی

پیام آیه

«ليقوم الناس بالقسط»

۱ خداوند یکی از اهداف ارسال پیامبران را ایجاد جامعه‌ای بر پایه عدل بیان می‌کند.

«بالبينات و انزلنا معهم

۲ خداوند سه وسیله برای ایجاد حکومت اسلامی به پیامبران داده است:

الكتاب و الميزان»

الف) دلایل روشن، ب) کتاب آسمانی، ج) میزان (وسیله سنجش حق از باطل)

«ليقوم الناس بالقسط»

۳ لازمه اجرای احکام اسلامی در جامعه، تشکیل حکومت اسلامی براساس عدل است. توجه کنید انبیا زمينه برپایی عدل را فراهم می‌کنند اما نقش اصلی در اجرای عدل را مردم بازی می‌کنند یعنی مردم باید عدل را اجرا نمایند.

بهترین تفسیر

- آیه «لقد ارسلنا رسلنا بالبينات و انزلنا معهم الكتاب و الميزان ليقوم الناس بالقسط» به مسئولیت ولایت ظاهری پیامبر ﷺ اشاره دارد، پس با حدیث امام باقر (ع) که می‌فرماید: «بنی الاسلام علی خمس علی الصلاة و الزکاة و الصوم و الحج و الولاية و لم یناد بشيء کما نودی بالولاية» هم‌مفهوم است.
- در درس دوم خواندیم، ایجاد جامعه‌ای عادلانه یکی از برنامه‌های اصلی پیامبران در حیطه عمل است؛ آیه «لقد ارسلنا رسلنا بالبينات و انزلنا معهم الكتاب و الميزان ليقوم الناس بالقسط» به این برنامه اشاره می‌کند.

سؤال کلیدی اطاعت از فرمان چه کسانی واجب و چه کسانی حرام است؟

ب) ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت: ولی و سرپرست حقیقی انسان‌ها خداست و به همین جهت، فرمان‌برداری و اطاعت از دستورهای او و کسانی که خودشان معین کرده، ضروری و واجب است. اجرای هر قانون و پیروی از هر کس، هنگامی صحیح است که به گونه‌ای به قانون الهی و فرمان او بازگردد.

کسانی که به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانونشان نشأت گرفته از فرمان الهی نیست، «طاغوت» نامیده می‌شوند. پذیرش حکومت «طاغوت» و انجام دستورهای وی بر مسلمانان حرام است، بنابراین لازم است در جامعه، حکومتی وجود داشته باشد که «طاغوتی» نباشد؛ یعنی مورد پذیرش خداوند باشد و دستورات الهی را که در قرآن و روایات آمده است، به اجرا درآورد.

کلیدواژه‌ها: ولی - طاغوت

نساء، ۶۰

أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا ..... آیا ندیده‌ای کسانی که گمان می‌برند ایمان دارند
بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ ..... به آن چه بر تو نازل شده و به آن چه پیش از تو نازل شده
يُرِيدُونَ أَنْ يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ ..... اما می‌خواهند داوری به نزد طاغوت برند
وَ قَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ ..... حال آن‌که به آنان دستور داده شده که به آن کفر بورزند
وَ يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضَلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا ..... و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند.

مفهوم آیه: ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت از دلایل اهمیت تشکیل حکومت اسلامی

پیام آیه

- ۱ «أَلَمْ تَرَ»
- ۲ «يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ»
- ۳ «قَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ»
- ۴ «يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضَلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا»

- ۱ در این آیه خداوند برای پیامبر ﷺ و پیغمبر ﷺ و ویژگی و سرگذشت عده‌ای از مردم را بیان می‌کند و مخاطب آیه رسول اکرم ﷺ است.
- ۲ این آیه بیانگر ویژگی‌های کسانی است که گمان می‌کنند به وحی الهی و تعالیم پیشین انبیا ایمان آورده‌اند.
- ۳ از ویژگی‌های این افراد این است که به ظاهر، ادعای ایمان آوردن به اسلام را دارند، اما از آن‌جا که برای داوری به طاغوت مراجعه می‌کنند، مشخص می‌شود به وحی الهی ایمان ندارند؛ زیرا خداوند حکم کرده به طاغوت کافر باشند.
- ۴ یکی از فریب‌های شیطان مراجعه به طاغوت است (علت) که گمراهی دوری را در پی خواهد داشت (معلول).
- ۵ این آیه لزوم عمل به برنامه‌های اسلام را بیان می‌کند. ایمان ظاهری به برنامه‌های اعتقادی اسلام کافی نیست.
- ۶ عمل به برنامه‌ها و احکام اسلام است که معیار تشخیص ایمان افراد می‌باشد.
- ۷ در این آیه، عدم مراجعه به طاغوت و نفی او را لازمه‌ی ایمان حقیقی به وحی الهی بیان می‌کند.

بهبود کنیم

در سال گذشته در درس نهم با اصل تیزی و بی‌زاری از دشمنان خدا آشنا شدید. عبارت «قد امروا ان يكفروا به: دستور داده شده که به آن کفر بورزند» بیانگر اصل تیزی است.

تدبر در قرآن

در آیات زیر تفکر کنید و مشخص کنید که دلایل مطرح‌شده در بحث ضرورت حکومت اسلامی، (دلایل الف و ب) با کدام یک از آیات زیر مرتبط است؟

۱- «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ ءَامَنُوا بِمَا أُنزِلَ إِلَيْكَ وَمَا أُنزِلَ مِنْ قَبْلِكَ يُرِيدُونَ أَنْ يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَ قَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ وَ يُرِيدُ الشَّيْطَانُ أَنْ يُضَلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا: آیا کسانی را که گمان می‌برند به آن چه بر تو نازل شده و به آن چه پیش از تو نازل شده ایمان دارند، اما می‌خواهند داوری به نزد طاغوت برند، حال آن‌که به آنان دستور داده شده که به او کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند.» (آیه ۶۰ سوره نساء)

۲- «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ أُنزِلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ: به‌راستی که پیامبرانمان را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به اقامه عدل و داد برخیزند.» (آیه ۲۵ سوره حدید)

دلیل	آیه
پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت	آیه ۶۰ سوره نساء
ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام	آیه ۲۵ سوره حدید

کشف رابطه

امام خمینی علیه السلام رهبر کبیر انقلاب اسلامی، بزرگ‌ترین شخصیت عصر حاضر است که به تبیین ضرورت حکومت اسلامی پرداخته و با بیان روشن‌گرانه خود، توجه مردم را بدان جلب کرده است. در سخنانی که از ایشان نقل می‌شود، ببینید و ببینید که با کدام یک از دلایل تشکیل حکومت ارتباط دارد؟

سخن امام خمینی <small>علیه السلام</small>	دلیل تشکیل حکومت	آیه مرتبط
به این دلیل که هر نظام سیاسی غیراسلامی، نظامی شُرک آمیز است (معلول) چون حاکمش طاغوت است (علت) ما موظفیم آثار شرک را از جامعهٔ مسلمانان و حیات آنان دور کنیم.	پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت	«الم تر الى الذين يزعمون اثمهم ءامنوا بما انزل اليك و ما انزل من قبلك يريدون ان يتحاكموا الى الطّاغوت و قد امروا ان يكفروا به و يريد الشيطان ان يضلّهم ضلالاً بعيداً»
مذهب اسلام هم‌زمان با این که به انسان می‌گوید که خدا را عبادت کن و چگونه عبادت کن، به او می‌گوید چگونه زندگی کن و روابط خود را با سایر انسان‌ها چگونه باید تنظیم کنی و حتی با سایر جوامع چگونه روابطی باید برقرار نمایی. هیچ حرکت و عملی از فرد و جامعه نیست مگر این که مذهب اسلام برای آن حکمی مقرر داشته باشد.	ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام	«لقد ارسلنا رسلنا بالبينات و انزلنا معهم الكتاب و الميزان ليقيم التّاس بالقسط»

جمع‌بندی و نکات

دین اسلام یک دین کاملاً اجتماعی است؛ یعنی به زندگی فردی و اجتماعی مردم توجه دارد.	دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی
یکی از اهداف رسالت انبیا؛ برپایی جامعه‌ای براساس عدل و تبیین روابط مردم و زندگی اجتماعی‌شان براساس قوانین عادلانهٔ اسلام بوده است.	
لازمهٔ اجرای احکام اجتماعی قرآن، تشکیل حکومت اسلامی است.	
ولّی و سرپرست حقیقی انسان‌ها خداست (علت).	
اطاعت از دستورات خداوند و کسانی که او مشخص کرده و دستوراتی که برخاسته از قرآن باشد، واجب است (معلول).	
طاغوت ، کسی است که خدا او را انتخاب نکرده و فرمان‌هایش برخاسته از قرآن نیست (علت).	
اطاعت از طاغوت حرام است (معلول).	الف) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام
لازم است برای اجرای دستورات الهی، حکومتی غیرطاغوتی تشکیل شود.	
	ب) پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت

سؤال کلیدی: ولایت معنوی پیامبر صلی الله علیه و آله چگونه انجام می‌شود و بهره‌مندی از آن بستگی به چه چیزی دارد؟

ولایت معنوی رسول خدا صلی الله علیه و آله:
 همان‌طور که دیدیم، رسول خدا صلی الله علیه و آله از طرف خداوند مسئول تشکیل حکومت و اجرای قوانین اسلام است؛ یعنی ولایت و سرپرستی جامعه را بر عهده دارد و این، همان ولایت ظاهری است. اما آن حضرت، ولایت معنوی را نیز عهده‌دار است. ولایت معنوی همان سرپرستی و رهبری معنوی انسان‌هاست که مرتبه‌ای برتر و بالاتر از ولایت ظاهری شمرده می‌شود. این ولایت چیست و چگونه انجام می‌پذیرد؟
 رسول خدا صلی الله علیه و آله با انجام وظایف عبودیت و بندگی و در مسیر قرب الهی به مرتبه‌ای از کمال نائل شد که می‌توانست عالم غیب و ماورای طبیعت را مشاهده کند و به اذن الهی در عالم خلقت تصرف نماید. به طور مثال، به اذن الهی قادر بود بیماران را شفا بخشد، بلایی را از شخص یا جامعه دور نماید و حاجات مردم را در صورتی که صلاح آن‌ها در آن باشد، برآورده سازد. ایشان با استفاده از این قدرت و ولایت، دل‌های آماده را نیز هدایت می‌کند. البته این هدایت، یک کار ظاهری یعنی از طریق آموزش معمولی و عمومی نیست، بلکه از طریق امداد غیبی و الهامات و مانند آن، صورت می‌گیرد. میزان بهره‌مندی انسان‌ها از این هدایت به درجهٔ ایمان و عمل آنان بستگی دارد. هر قدر درجهٔ ایمان و عمل انسان‌ها بالاتر باشد، استعداد و لیاقت دریافت هدایت‌های معنوی را بیشتر کسب می‌کنند.

کلیدواژه‌ها: ولایت معنوی - عبودیت و بندگی - تصرف در عالم خلقت - درجهٔ ایمان و عمل

سؤال کلیدی هدایت معنوی حضرت علی علیه السلام چگونه انجام می‌شد؟

نمونه‌ای کامل از این نوع هدایت را می‌توانیم در رفتار رسول خدا صلی الله علیه و آله با حضرت علی علیه السلام ببینیم. آن حضرت که از همان دوران کودکی تحت تربیت رسول خدا صلی الله علیه و آله قرار گرفت، با استعداد بی‌نظیر خود، مراتب کمال را در ایمان و عمل به سرعت پیمود. به همین جهت، علاوه بر تربیت از روش‌های معمولی، از هدایت‌های معنوی رسول خدا صلی الله علیه و آله نیز بهره می‌برد. آن حضرت فرموده است: «روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله هزار باب از علم به رویم گشود که از هر کدام، هزار باب دیگر گشوده می‌شد». روشن است که آموزش این علوم از طریق آموختن معمولی نبود، بلکه به صورت الهام بر روح و جان حضرت علی علیه السلام بوده است.

کلیدواژه‌ها: هدایت معنوی - ایمان و عمل - الهام بر روح و جان

جمع‌بندی و نکات

معنی: سرپرستی و رهبری معنوی انسان‌ها و تصرف در درون افراد با اذن (اجازه) خدا و از طریق امداد غیبی و

الهامات بر روح و جان است.

این مقام بسیار بالاتر از ولایت ظاهری است.

پیامبر صلی الله علیه و آله با انجام وظایف عبودیت و بندگی (علت) به این مقام رسید (معلول).

بهره‌مندی انسان‌ها از این مقام به درجه ایمان و عملشان بستگی دارد.

هر چه ایمان و عمل فرد بیشتر باشد (علت) استعداد و لیاقت بهره‌مندی از هدایت معنوی را پیدا می‌کند (معلول).

مقام ولایت معنوی پیامبر صلی الله علیه و آله

(۱) شفا دادن بیماران

(۲) دور کردن بلا از شخص یا جامعه

(۳) برآورده کردن حاجت مردم در صورت صلاحشان

(۴) هدایت معنوی

نمونه‌ها

سخن مرتبط با هدایت معنوی پیامبر صلی الله علیه و آله از زبان حضرت علی علیه السلام: «روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله هزار باب از علم به رویم

گشود که از هر کدام، هزار باب دیگر گشوده می‌شد».

دقت کنید رسیدن به مرتبه ولایت معنوی، معلول عبودیت و بندگی و بهره‌مندی از هدایت معنوی، معلول درجه ایمان و عمل است.

سؤال کلیدی چرا مسئولیت‌های پیامبران بدون عصمت بی‌نتیجه خواهد بود؟

عصمت پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله

پیامبر زمانی می‌تواند مسئولیت خود را به درستی انجام دهد که تحت تأثیر هواهای نفسانی قرار نگیرد و مرتکب گناه و خطا نگردد. مردم نیز زمانی گفته‌ها و هدایت‌های وی را می‌پذیرند که مطمئن باشند که او هیچ‌گاه مرتکب گناه و اشتباه نمی‌شود. اگر آنان احتمال دهند که پیامبرشان گناه می‌کند و دچار خطا می‌شود، به او اعتماد نمی‌کنند و از وی پیروی نخواهند کرد. به عبارت دیگر، بدون وجود عصمت، مسئولیت پیامبری به نتیجه نخواهد رسید؛ زیرا:

■ اگر پیامبری در دریافت وحی و ابلاغ آن به مردم معصوم نباشد، دین الهی به مردم نمی‌رسد و امکان هدایت از مردم سلب می‌شود.

■ اگر پیامبری در تعلیم و تبیین دین و وحی الهی معصوم نباشد، امکان انحراف در تعلیم الهی پیدا می‌شود و اعتماد مردم به دین از دست می‌رود.

■ اگر پیامبری در اجرای احکام الهی معصوم نباشد، امکان دارد کارهایی که مخالف دستورهای خداست، انجام دهد و مردم نیز از او سرمشق بگیرند و مانند او عمل کنند و به گمراهی دچار شوند.

بهترین بدانیم

به دو عبارت مشابه زیر دقت کنید:

معلول	علت
از بین رفتن اعتماد مردم به پیامبران	معصوم نبودن پیامبران (به طور کلی)
از بین رفتن اعتماد مردم به دین	معصوم نبودن پیامبران در مسئولیت تعلیم و تبیین دین (مرجعیت دینی)

سؤال کلیدی چه کسی تشخیص می‌دهد که کدام فرد توانایی مقاومت در مقابل وسوسه گناه را دارد؟

روشن است که این کار از انسان‌ها ساخته نیست و فقط خداوند است که از آشکار و نهان افراد اطلاع دارد و می‌تواند توانایی فرد در دوری از گناه را تشخیص دهد؛ بنابراین وقتی خداوند کسی را به پیامبری برمی‌گزیند، معلوم می‌شود که وی می‌تواند مسئولیت خود را به درستی انجام دهد.
خداوند متعال در این باره می‌فرماید:

انعام، ۱۲۴

اللَّهُ أَعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ..... خدا بهتر می‌داند رسالتش را کجا قرار دهد.

مفهوم آیه: تنها خدا می‌تواند پیامبر ﷺ را انتخاب کند.

پیام آیه

«اللَّهُ اعلم»

«يجعل رسالته»

۱ خداوند از همه چیز آگاه است.

۲ به دلیل علم خداوند به همه چیز، فقط اوست که می‌تواند فرد معصوم را انتخاب کند.

۳ چون پیامبران باید معصوم باشند، پس تنها خداوند می‌تواند پیامبر ﷺ را انتخاب کند.

۴ انتخاب پیامبران از علم الهی نشأت می‌گیرد.

سؤال کلیدی معصومیت از گناه و خطا به چه صورت است؟ آیا یک مانع بیرونی مانند فرشته، پیامبران را از گناه و خطا حفظ می‌کند یا آنان با اختیار خود به سمت گناه و خطا نمی‌روند؟

پیامبران با این‌که مانند ما انسان‌ها غریزه و اختیار دارند، در مقام عمل به دستورات الهی دچار گناه نمی‌شوند؛ زیرا کسی گناه می‌کند که هوا و هوس بر او غلبه کند اما کسی که حقیقت گناه و معصیت را مشاهده می‌کند و می‌داند که با انجام آن از لطف و رحمت خداوند دور می‌شود، محبت به خدا را با هیچ چیز عوض نمی‌کند. هم‌چنین آنان از چنان بینش عمیقی برخوردارند که در انجام اوامر خداوند گرفتار خطا و اشتباه نمی‌شوند.
البته ما انسان‌ها در مورد بعضی از گناهان معصوم هستیم و حتی تصور آن‌ها نیز برای ما ناراحت‌کننده و آزاردهنده است، اما پیامبران نسبت به همه گناهان و اشتباهات عصمت دارند.

جمع‌بندی و نکات

۱ عواقب کلی عدم عصمت پیامبران
۲ پیروی نکردن مردم از آنان

عواقب (معلول)	عدم عصمت پیامبر در مسئولیت (علت)
۱) دین الهی به درستی به مردم نمی‌رسد. ۲) امکان هدایت از مردم سلب می‌شود.	دریافت وحی و ابلاغ آن به مردم
۱) امکان ایجاد انحراف در تعالیم الهی ۲) از بین رفتن اعتماد مردم به دین	تعلیم و تبیین دین و وحی الهی (مرجعیت دینی)
پیامبر کارهایی مخالف دستور خدا انجام دهد و مردم از او سرمشق گرفته و گمراه می‌شوند.	اجرای احکام الهی (ولایت ظاهری)

۳ آگاهی و علم خداوند به آشکار و نهان (علت) سبب شده تا فقط او بتواند عصمت را تشخیص دهد، پس فقط خدا می‌تواند فرد شایسته مقام پیامبری را انتخاب کند (معلول).

۴ علت عصمت پیامبران
 ۱) هوا و هوس به آنان غلبه نمی‌کند.
 ۲) آنان حقیقت گناه و معصیت را می‌بینند.

۵ دور شدن از لطف و رحمت خدا معلول انجام گناه است.

۶ انسان‌های عادی در مورد بعضی گناهان معصوم‌اند، اما پیامبران در مورد همه گناهان و اشتباهات عصمت دارند.

سؤال کلیدی نتایج تلاش ۲۳ ساله پیامبر اکرم ﷺ چه بود؟

قدرشناسی از پیامبر اکرم ﷺ

رسول خدا ﷺ در مدت ۲۳ سال تلاش و با تحمل رنج‌های فراوان که نظیر آن در تاریخ یافت نمی‌شود، توانست بزرگ‌ترین و ماندگارترین پیام الهی را به مردم برساند و جامعه‌ای با ایمان به خدا و به دور از شرک بنا کند. بنای چنین جامعه‌ای در سرزمینی بیگانه از ارزش‌های انسانی، خود معجزه‌ای بزرگ بود که فقط با مجاهدت‌های پیامبر اکرم ﷺ میسر بود. اکنون جا دارد که ما مسلمانان قدردان تلاش‌ها و مجاهدت‌های پیامبر ﷺ باشیم و با اتحاد و همدلی با یکدیگر نگذاریم دشمنان اسلام زحمت و تلاش‌های آن حضرت را بی‌اثر کنند.

سؤال کلیدی برنامه‌های دشمنان اسلام برای ایجاد تفرقه میان مسلمانان چیست؟

با کمال تأسف مشاهده می‌کنیم که در یکی دو قرن اخیر دشمنان اسلام با یک نقشه دقیق و برنامه‌ریزی شده، همبستگی مسلمانان را به دشمنی با یکدیگر تبدیل کرده و اختلافات معمولی اقوام و مذاهب اسلامی را بزرگ جلوه دادند. یکی از نتایج زبان‌بار این اختلاف‌ها، تجزیه کشورهای بزرگ اسلامی به کشورهای کوچک در سده اخیر بود تا قدرتهای استعمارگر به راحتی بتوانند بر آنها سلطه پیدا کنند و ذخایر آنان را به تاراج ببرند. این سیاست اکنون نیز از سوی این قدرتهای استعماری در کشورهای منطقه در حال اجراست.

سؤال کلیدی چرا علمای اسلامی بر وحدت تأکید دارند؟

با توجه به همین مسئله، سال‌هاست که علما و دانشمندان دلسوز در جهان اسلام، به خصوص در ایران، روشنگری‌های فراوانی کردند تا بار دیگر، مسلمانان را علیه دشمنان اسلام متحد کنند و مانع درگیری‌های میان آنان شوند. یکی از این علما، امام خمینی رحمته‌الله علیه بود. ایشان در هر فرصتی، مسلمانان را به «وحدت» دعوت می‌کرد و از اختلافات بازمی‌داشت.

سؤال کلیدی امام خمینی رحمته‌الله علیه درباره وحدت میان مسلمانان چه توصیه‌ای می‌کنند؟

ایشان در یکی از پیام‌های خود به مسلمانان، چنین پیام می‌دهد: «ای مسلمانان جهان که به حقیقت اسلام ایمان دارید، به پا خیزید و در زیر پرچم توحید و در سایه تعلیمات اسلام مجتمع شوید و دست خیانت ابرقدرت‌ها را از ممالک خود و خزائن سرشار آن کوتاه کنید. دست از اختلافات و هواهای نفسانی بردارید که شما دارای همه چیز هستید. بر فرهنگ اسلامی تکیه کنید و با غرب و غربزدگی مبارزه نمایید و روی پای خودتان بایستید.»

سؤال کلیدی: برای ایجاد وحدت میان مسلمانان چه اقداماتی را باید انجام دهیم؟

برنامه‌ای برای وحدت مسلمانان

برای این‌که ما مسلمانان بتوانیم وحدت میان خود را تقویت کنیم و از قدرت حدود دو میلیارد مسلمان و امکانات بی‌نظیر سرزمین‌های اسلامی برای پیشرفت خود استفاده کنیم، نیازمند اجرای برنامه‌های دقیقی هستیم که نقشه‌های تفرقه‌افکن استعمارگران و عوامل آنان را در سرزمین‌های اسلامی خنثی کند و دل‌های مسلمانان را به یکدیگر نزدیک کند. در این‌جا به برخی از این اقدامات اشاره می‌کنیم و می‌کوشیم آن‌ها را در جامعه خود گسترش دهیم:

۱- از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم. برای این منظور، شایسته است اعتقادات خود را با دانش و استدلال، ارتقا ببخشیم تا بتوانیم با دیگر مسلمانان براساس معرفت و استدلال سخن بگوییم و اعتقادات خود را به نحو صحیح و بدون دعوا و ناسزاگویی بیان کنیم.

۲- از مظلومان در تمام نقاط جهان، با روش‌های درست دفاع کنیم و برای رهایی آنان از ظلم بکوشیم و به این سخن رسول خدا ﷺ به خوبی عمل کنیم که فرمود: «هر کس فریاد دادخواهی مظلومی را که از مسلمانان یاری می‌طلبد بشنود، اما به یاری آن مظلوم برنخیزد، مسلمان نیست.»

۳- کسانی را که به ظاهر خود را مسلمان می‌نامند ولی با دشمنان اسلام دوستی می‌ورزند، بشناسیم و فریب برنامه‌های آنان را نخوریم. روش این گروه‌ها چنین است که دشمنان اسلام مانند صهیونیست‌ها را دوست و برخی مسلمانان را دشمن معرفی می‌کنند؛ به طوری که مردم عادی به تدریج با دشمنان واقعی اسلام دوستی کنند و با گروهی از مسلمانان، دشمنی بورزند.

جمع‌بندی و نکات

- ۱ نمره تلاش ۲۳ ساله پیامبر ﷺ که معجزه‌ای بزرگ بود، بناکردن جامعه‌ای با ایمان به خدا و دوری از شرک بود.
- ۲ دشمنان با بزرگ جلوه‌دادن اختلافات قومی و قبیله‌ای (علت) کشورهای اسلامی را تجزیه کرده و ذخایر آنان را به تاراج برده‌اند (معلول).
- ۳ نکات مهم توصیه امام خمینی ﷺ:
  - ۱) زیر پرچم توحید و در سایه تعلیمات اسلام مجتمع شوید.
  - ۲) دست خیانت ابرقدرت‌ها را از ممالک خود و خزائن سرشار آن کوتاه کنید.
  - ۳) دست از اختلافات و هواهای نفسانی بردارید.
  - ۴) بر فرهنگ اسلامی تکیه کنید و با غرب و غرب‌زدگی مبارزه کنید و روی پای خودتان بایستید.

- ۴ اقدامات لازم برای حفظ وحدت مسلمانان
  - ۱) خودداری از اهانت و توهین به مقدسات سایر مسلمانان به وسیله
  - ۲) دفاع از مظلومان جهان: حدیث مرتبط؛ پیامبر ﷺ می‌فرماید: «هر کس فریاد دادخواهی مظلومی را که از مسلمانان یاری می‌طلبد بشنود، اما به یاری آن مظلوم برنخیزد (علت)، مسلمان نیست (معلول).»
  - ۳) فریب دشمنانی که خود را مسلمان نشان می‌دهند، نخوریم: کسانی که به ظاهر مسلمان‌اند، دشمنان اسلام را دوست معرفی می‌کنند و مسلمانان واقعی را دشمن تا این‌گونه مردم عادی با دشمنان اسلام دوستی کنند و با مسلمانان، دشمنی.

راهنمایی

- ۱ اصل اساسی پاسخگویی به سؤالات این درس، برقراری ارتباط میان کلیدواژه‌های هر مسئولیت و آیه مرتبط با آن مسئولیت است.
- ۲ آیاتی که در این درس مطرح شده‌اند، پیام‌های اختصاصی‌شان اهمیت زیادی دارند.
- ۳ ارتباط هر یک از دلایل ضرورت تشکیل حکومت و سخنان امام خمینی ﷺ و آیه مربوط به آن اهمیت فراوانی دارد.
- ۴ عواقب عدم عصمت پیامبر ﷺ در هر مسئولیتشان را به خوبی یاد بگیرید و از هم تفکیک کنید.

اندیشه و تحقیق

- ۱- نمونه‌هایی از احکام اجتماعی اسلام که اجرای آن‌ها نیازمند تشکیل حکومت است را بیان کنید.
- پاسخ: احکام قضایی اسلام مانند احکام جزا و دیات (دیه‌ها)، خمس و زکات، جهاد و تنظیم رابطه با کفار و بیگانگان
- ۲- به نظر شما کدام یک از احکام و دستورات دین اسلام نیاز بیشتری به تشکیل حکومت الهی دارد؟
- پاسخ: (۱) توانمندی نظامی (۲) نفی سلطه بیگانگان (۳) کمک به مسلمانان گرفتار در نقاط مختلف جهان
- ۳- با توجه به حدیث امام باقر علیه السلام بیان کنید که چرا ولایت از نماز و روزه و سایر عبادات مهم‌تر است؟
- پاسخ: زیرا ولایت کلید نماز، زکات، حج و روزه می‌باشد و صاحب ولایت که امام یا رهبران الهی هستند، قطعاً مردم را به سوی این اصول چهارگانه رهبری می‌کنند. به عبارتی رهبری و ولایت رهبران الهی تضمین‌کننده اقامه نماز و پرداخت زکات و برگزاری بهتر حج و روزه است.

پرسش‌های چهارگزینه‌ای

- ۱۶۹- از حدیث شریف «بنی الاسلام علی خمس علی الصلاة و الزکاة و الصوم و الحج و الولاية...» کدام مفهوم دریافت می‌گردد؟ (تهری ۹۸)
- (۱) اجرای قوانین و احکام دین در سایه ولایت الهی دارای اهمیت است.
  - (۲) اسلام یک دین کامل و دربردارنده همه ابعاد فردی و اجتماعی انسان است.
  - (۳) برای رسیدن به جامعه عادلانه، رعایت احکامی مانند نماز، زکات، حج و ولایت ضروری است.
  - (۴) به اجرای احکام دین از جمله نماز، زکات، روزه، حج و ولایت اهمیت زیادی داده شده است.
- ۱۷۰- قرآن کریم در توصیف چه کسانی می‌فرماید: «شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند»؟ (ریاضی ۹۸)
- (۱) «وَ قَدْ أُمِرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ» (۲) «أَنْ يُضِلَّهُمْ ضَلَالًا بَعِيدًا» (۳) «الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا» (۴) «يُرِيدُونَ أَنْ يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ»
- ۱۷۱- مطابق حدیث امام باقر علیه السلام مهم‌ترین پایه اسلام چیست و کدام آیه یکی از دلایل ضرورت آن را بیان می‌کند؟ (هنر ۹۸)
- (۱) الصلاة - «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَ الْيَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا»
  - (۲) الولاية - «لَقَدْ كَانَ لَكُمْ فِي رَسُولِ اللَّهِ أُسْوَةٌ حَسَنَةٌ لِمَنْ كَانَ يَرْجُو اللَّهَ وَ الْيَوْمَ الْآخِرَ وَ ذَكَرَ اللَّهَ كَثِيرًا»
  - (۳) الصلاة - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ أُنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»
  - (۴) الولاية - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَ أُنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَ الْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»
- ۱۷۲- طاغوت به چه کسانی گفته می‌شود و پذیرش حکومت او چه حکمی دارد؟ (زبان ۹۸)
- (۱) گمان می‌کنند به آن چه بر پیامبر و پیش از او نازل شده ایمان دارند، اما ایمان نیاورده‌اند - حرام می‌باشد.
  - (۲) گمان می‌کنند به آن چه بر پیامبر و پیش از او نازل شده ایمان دارند، اما ایمان نیاورده‌اند - اجتناب‌ناپذیر است.
  - (۳) به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانونشان غیرالهی است - حرام می‌باشد.
  - (۴) به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، در حالی که فرمان و قانونشان غیرالهی است - اجتناب‌ناپذیر است.
- ۱۷۳- چگونه می‌توانیم استعداد و لیاقت خود را برای دریافت هدایت‌های معنوی افزایش دهیم؟ (تهری ۹۷)
- (۱) درجه ایمان و عمل خود را بالا ببریم.
  - (۲) از طریق الهامات روحی و امدادهای غیبی اقدام نماییم.
  - (۳) با عبودیت و بندگی، واسطه فیض خالق به مخلوق شویم.
  - (۴) علاوه بر تربیت از روش‌های معمولی به ولایت معنوی توجه نماییم.
- ۱۷۴- در کلام رسول خدا صلی الله علیه و آله و سلم دفاع از مظلومان در سراسر جهان چگونه تبیین شده است و وظیفه خاص ما نسبت به مسلمین چیست؟ (ریاضی ۹۷ با تغییر)
- (۱) علت دینداری - ارتقای اعتقادات خود با دانش و استدلال
  - (۲) لازمه مسلمانی - ارتقای اعتقادات خود با دانش و استدلال
  - (۳) علت دینداری - جلوگیری از بدبینی نسبت به تشیع و رعایت حجاب و عفاف
  - (۴) لازمه مسلمانی - جلوگیری از بدبینی نسبت به تشیع و رعایت حجاب و عفاف
- ۱۷۵- اگر پرسیده شود چرا «و لم یناد بشیء کما نودی بالولاية» پاسخ ما چیست؟ (هنر ۹۷ با تغییر)
- (۱) «لِيُنذِرُوا قَوْمَهُمْ إِذَا رَجَعُوا إِلَيْهِمْ»
  - (۲) «مَنْ آمَنَ بِاللَّهِ وَ الْيَوْمِ الْآخِرِ وَ عَمِلَ صَالِحًا»
  - (۳) «لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ»
  - (۴) «أَطِيعُوا اللَّهَ وَ أَطِيعُوا الرَّسُولَ وَ أُولَى الْأَمْرِ مِنْكُمْ»
- ۱۷۶- لازمه برقراری احکام شرع و عمل به آن‌ها چیست و نقش پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله و سلم در این رابطه کدام است؟ (زبان ۹۷)
- (۱) بهره‌مندی از مقام سرپرستی و رهبری معنوی - بیان‌کننده و روشنگر (۲) تشکیل یک حکومت و دستگاه اداره و اجرا - بیان‌کننده و روشنگر
  - (۳) بهره‌مندی از مقام سرپرستی و رهبری معنوی - رأس تشکیلات (۴) تشکیل یک حکومت و دستگاه اداره و اجرا - رأس تشکیلات

۱۷۷- با توجه به آیات قرآن، کسانی که داوری را نزد طاغوت می‌برند در حالی که باید به او کافر شوند، چه خصوصیتی دارند؟ (تبریزی ۹۶ با تغییر)

(۱) «لیقوم الناس بالقسط»

(۲) «و الله عليم حكيم»

(۳) «یزعمون اثمهم آمنوا بما انزل اليك و ما انزل من قبلك»

(۴) «ان الانسان لفي خسر»

۱۷۸- خداوند متعال برای اقامه قسط و عدل چه امکاناتی در اختیار مردم قرار داده است؟ (تبریزی ۹۵ با تغییر)

(۱) «لقد أرسلنا رسلنا بالبينات و أنزلنا معهم الكتاب و الميزان»

(۲) «ان الانسان لفي خسر»

(۳) «ما محمد الا رسول قد خلت من قبله الرسل»

(۴) «یزعمون اثمهم آمنوا بما انزل اليك و ما انزل من قبلك»

۱۷۹- وجود چه خصوصیتی موجب می‌شود تا انسان، حتی با ادعای ایمان به خداوند متعال، گرفتار دسیسه‌های گمراه‌کننده شیطان گردد؟ (زبان ۹۵ با تغییر)

(۱) «رسلاً مبشّرين و منذرين لئلا يكون للناس على الله حجة»

(۲) «استجيبوا لله و للرسول اذا دعاكم لما يحييكم»

(۳) «يُرِيدُونَ أَنْ يُتَحَاكَمُوا إِلَى الطَّاغُوتِ وَ قَدْ أُمرُوا أَنْ يَكْفُرُوا بِهِ»

(۴) «لقد أرسلنا رسلنا بالبينات و انزلنا معهم الكتاب و الميزان»

۱۸۰- «ولایت معنوی» پیامبر گرامی اسلام ﷺ ایجاب می‌کند که ..... تا ..... . (تبریزی ۹۴ با تغییر)

(۱) استقلال جامعه اسلامی صیانت شود - برترین مقام رسالت به ظهور برسد

(۲) ایشان در درون افراد تصرف کند - برترین مقام رسالت به ظهور برسد

(۳) استقلال جامعه اسلامی صیانت شود - راه هر نوع سلطه بیگانگان مسدود بماند

(۴) ایشان در درون افراد تصرف کند - راه هر نوع سلطه بیگانگان مسدود بماند

۱۸۱- «ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام» و «تبیین تعالیم وحی» به ترتیب ضرورت ..... و ..... را اثبات می‌کند که مستند امر نخست، پیام آیه شریفه ..... می‌باشد. (تبریزی ۹۳ با تغییر)

(۱) ولایت ظاهری - مرجعیت دینی - «رسلاً مبشّرين و منذرين لئلا يكون للناس على الله حجة»

(۲) مرجعیت دینی - ولایت ظاهری - «رسلاً مبشّرين و منذرين لئلا يكون للناس على الله حجة»

(۳) ولایت ظاهری - مرجعیت دینی - «لقد أرسلنا رسلنا بالبينات و انزلنا معهم الكتاب و الميزان ليقوم الناس بالقسط»

(۴) مرجعیت دینی - ولایت ظاهری - «لقد أرسلنا رسلنا بالبينات و انزلنا معهم الكتاب و الميزان ليقوم الناس بالقسط»

۱۸۲- اگر بگوئیم: «استوارساختن بنیان جامعه بر پایه دادگری، وظیفه مسلمانان که پذیرندگان اصیل دعوت انبیاء در راستای تاریخ بوده‌اند، می‌باشد»، پیام کدام آیه را ترسیم کرده‌ایم؟ (انسانی ۹۳ با تغییر)

(۱) «استجيبوا لله و للرسول اذا دعاكم لما يحييكم»

(۲) «رسلاً مبشّرين و منذرين لئلا يكون للناس على الله حجة»

(۳) «لقد أرسلنا رسلنا بالبينات و انزلنا معهم الكتاب و الميزان ليقوم الناس بالقسط»

(۴) «یزعمون اثمهم آمنوا بما انزل اليك و ما انزل من قبلك»

۱۸۳- از دقت در این کلام مولای متقیان علی علیه السلام که می‌فرماید: «روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله هزار باب از علم به رویم گشود که از هر کدام، هزار باب دیگر گشوده می‌شد» به ولایت ..... که امری ..... است و تعلیم به صورت ..... است، پی می‌بریم. (زبان ۹۳)

(۱) معنوی - موقت - بروز لیاقت متعلم و متعلم

(۲) ظاهری - پایدار - الهام بر روح و جان متعلم

(۳) معنوی - پایدار - الهام بر روح و جان متعلم

(۴) ظاهری - موقت - بروز لیاقت متعلم و متعلم

۱۸۴- عامل مؤثر در «تصرف در درون افراد» به اذن خداوند، ..... است که پدیدآور ولایت ..... می‌باشد و هدایت بندگان خدا، نه از طریق آموزش معمولی و عمومی، از نمودهای آن است که زمینه‌ساز بهره‌مندی از آن ..... است. (ریاضی ۹۲ با تغییر)

(۱) اراده و مشیت خداوند - معنوی - ایمان و عمل انسان‌ها

(۲) عبودیت و بندگی - معنوی - ایمان و عمل انسان‌ها

(۳) اراده و مشیت خداوند - ظاهری - لیاقت و شایستگی پیامبر و اولیای خدا

(۴) عبودیت و بندگی - ظاهری - لیاقت و شایستگی پیامبر صلی الله علیه و آله و اولیای خدا

۱۸۵- مسئولیت اول رسالت یعنی «دریافت و ابلاغ وحی» و مسئولیت دوم «مرجعیت دینی» و مسئولیت سوم «ولایت ظاهری» بعد از رحلت رسول اکرم صلی الله علیه و آله به ترتیب ..... و ..... و ..... . (زبان ۹۲ با تغییر)

(۱) پایان می‌پذیرد - پایان می‌پذیرد - ادامه می‌یابد

(۲) ادامه می‌یابد - ادامه می‌یابد - پایان می‌پذیرد

(۳) پایان می‌پذیرد - ادامه می‌یابد - ادامه می‌یابد

(۴) ادامه می‌یابد - ادامه می‌یابد - ادامه می‌یابد

۱۸۶- اگر بگوییم: «یکی از مسئولیت‌های رسالت نبی بزرگوار اسلام ﷺ، اجرای قوانین الهی از طریق ولایت بر جامعه است» مقصود از این ولایت، همان ولایت ..... است که پیام آیه شریفه ..... حاکی از آن است.

(فارج از کشور ۹۲ با تغییر)

(۱) ظاهری - «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الكتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط»

(۲) معنوی - «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الكتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط»

(۳) ظاهری - «استجیبوا لله و للرسول اذا دعاکم لما یحییکم»

(۴) معنوی - «استجیبوا لله و للرسول اذا دعاکم لما یحییکم»

۱۸۷- با توجه به مفهوم کدام آیه، «ایمان به استمرار وحی الهی در زمان نبوت انبیا، ایجاب می‌کند نفی داوری خواستن از ناهلان را»؟

(هنر ۹۱ با تغییر)

(۱) «ان الانسان لفی خسر الا الذین آمنوا و عملوا الصالحات»

(۲) «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الكتاب و المیزان»

(۳) «رسلاً مبشّرين و منذرین لتلا یكون للناس علی الله حجة»

(۴) «الم تر الی الذین یزعمون انهم آمنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک یریدون ان یتحاكموا الی الطاغوت»

۱۸۸- از این بیان امیر مؤمنان، علی (ع) که می‌فرماید: «رسول خدا ﷺ هزار باب از علم به رویم گشود که از هر کدام، هزار باب دیگر گشوده می‌شد» دریافت می‌گردد که .....

(زبان ۹۱ با اندکی تغییر)

(۱) بهره‌مندی انسان‌ها از هدایت معنوی نمونه ولایت معنوی و مربوط به درجه ایمان و عمل است.

(۲) خیر و برکات معنوی، نتیجه ولایت ظاهری است و راه وصول به آن، ایمان و عمل است.

(۳) رسول خدا به اذن خداوند برخوردار از قدرت دخل و تصرف در عالم تکوین است و ولایت معنوی نتیجه هدایت معنوی است.

(۴) امیر مؤمنان، علی (ع)، تربیت‌شده وجود مقدس پیامبر گرامی اسلام ﷺ بود و هدایت ظاهری نتیجه هدایت باطنی است.

(هنر ۹۰)

۱۸۹- تصرف در درون افراد به اذن خداوند، نشانه وصول به مرتبه ولایت ..... و بهره‌مندی انسان‌ها از هدایت، ..... است.

(۱) ظاهری - نمونه ولایت معنوی

(۲) معنوی - نمونه ولایت معنوی

(۳) ظاهری - عامل ولایت ظاهری

(۴) معنوی - عامل ولایت ظاهری

(فارج از کشور ۹۰ با تغییر)

۱۹۰- بهره‌مندی انسان از هدایت معنوی که ..... ولایت معنوی است به درجه ..... بستگی دارد.

(۱) نمونه - معرفت - تقوا (۲) علت - معرفت - تقوا (۳) علت - ایمان - عمل (۴) نمونه - ایمان - عمل

۱۹۱- کسانی که می‌پندارند به دین خدا ایمان دارند، اما به طاغوت مراجعه می‌کنند و حل مشکلات اجتماعی را از او می‌خواهند .....

(ریاضی ۸۸)

(۱) زمینه‌های تفرقه و دشمنی را در جامعه ترویج می‌کنند.

(۲) اولیائشان آنان را از روشنایی به سوی تاریکی‌ها می‌برند.

(۳) شیطان آنان را فریب داده است و در گمراهی سختی به سر می‌برند.

(۴) فریب هوای نفس را خورده‌اند و اصلاً ایمان به دین خدا ندارند.

۱۹۲- «مقام الگویی پیامبران» و «جلب اعتماد دیگران به دین» و «فراهم کردن زمینه‌های هدایت مردم»، به ترتیب مربوط به برخورداری از عصمت در مقام ..... و ..... و ..... می‌باشد.

(ریاضی ۸۸)

(۱) دریافت و ابلاغ وحی - عمل به فرمان الهی - تعلیم و تبیین دین

(۲) دریافت و ابلاغ وحی - عمل به فرمان الهی - تعلیم و تبیین دین

(۳) دریافت و ابلاغ وحی - تعلیم و تبیین دین - عمل به فرمان الهی

(۴) عمل به فرمان الهی - تعلیم و تبیین دین - دریافت و ابلاغ وحی

(۱۹۳- کسانی که به مردم فرمان می‌دهند و قانون‌گذاری می‌کنند، اگر برخاسته از فرمان الهی نباشد ..... نامیده می‌شوند و مراجعه به آن‌ها و انجام دستوره‌های آن‌ها بر مسلمانان، ..... است.)

(یامع علمی کاربردی ۸۸)

(۱) طاغوت - حرام (۲) مشرک - حرام (۳) مشرک - مکروه (۴) طاغوت - مکروه

۱۹۴- پیام آیه شریفه «الم تر الی الذین یزعمون انهم آمنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک یریدون ان یتحاكموا الی الطاغوت و قد امروا ان یتکفروا به» این است که .....

(هنر ۸۷)

(۱) ایمان‌پنداری، منتهی به کفر به طاغوت نمی‌شود

(۲) ایمان‌پنداری، گره‌گشای مسائل اجتماعی انسان نیست

(۳) لازمه ایمان راستین به خداوند، کفر به حکمیت طاغوت است

(۴) لازمه ایمان راستین به وحی الهی، عدم پذیرش حکمیت طاغوت است

۱۹۵- «عصمت پیامبران در اجرای فرمان‌های الهی»، «عصمت پیامبران در مقام تعلیم و تبیین دین» و «عصمت آنان در دریافت و ابلاغ وحی»، به ترتیب، کدام پیامدها را به دنبال دارد؟

(۱) مقام الگویی - جلب اعتماد - امکان هدایت

(۲) جلب اعتماد - مقام الگویی - امکان هدایت

(۳) امکان هدایت - جلب اعتماد - مقام الگویی

(۴) جلب اعتماد - امکان هدایت - مقام الگویی

- ۱۹۶- اجرای قوانینی چون خمس، زکات، حقوق و مسئولیت‌های خانواده در گرو تشکیل حکومت است. این مفهوم از دقت در کدام آیه به دست می‌آید؟
- (۱) «الم تر الى الذين يزعمون اثمهم ءامنوا بما انزل اليك و ما انزل من قبلك يريدون ان يتحاكموا الى الطاغوت ...»
  - (۲) «لقد ارسلنا رسلنا بالبينات و انزلنا معهم الكتاب و الميزان ...»
  - (۳) «آلا الذين ءامنوا و عملوا الصالحات و تواصلوا بالحق»
  - (۴) «رسلاً مبشّرين و منذرين لئلا يكون للناس على الله حجة»
- ۱۹۷- تعلیمات قرآن کریم و سیره رسول خدا ﷺ نشان می‌دهد که پیامبر اکرم ﷺ مسئولیت‌های خاصی را بر عهده داشت. با توجه به این مسئولیت‌های پیامبر اکرم ﷺ در حوزه دریافت و ابلاغ وحی و تعلیم و تبیین آن به مردم، اولین و برترین حافظ و معلم قرآن، به ترتیب چه کسانی می‌باشد؟
- (۱) پیامبر اکرم ﷺ - پیامبر اکرم ﷺ
  - (۲) پیامبر اکرم ﷺ - حضرت علی ﷺ
  - (۳) حضرت علی ﷺ - حضرت علی ﷺ
  - (۴) حضرت علی ﷺ - پیامبر اکرم ﷺ
- ۱۹۸- بنا بر سخن امام خمینی (ره) بگویند وظیفه مسلمانان در برابر جامعه‌ای که حاکمش طاغوت است، چیست؟
- (۱) دور کردن آثار شرک از جامعه مسلمانان و حیات آنان
  - (۲) تنظیم رابطه خود با سایر ملت‌ها براساس قوانین اسلام
  - (۳) انجام وظایف عبودیت و بندگی برای بهره‌مندی از ولایت معنوی
  - (۴) اجرای احکام اجتماعی اسلام و برپا کردن جامعه‌ای عادلانه
- ۱۹۹- آن‌جا که دین اسلام به برخی از احکام فردی جنبه اجتماعی داده است و وقتی پیامبر اکرم ﷺ از طریق الهام بر روح و جان پسرعمویش علوم را به او می‌آموزد، به ترتیب کدام یک از جنبه‌های نبوت ایشان مطرح شده است؟
- (۱) ضرورت اجرای احکام از دلایل ضرورت تشکیل حکومت - ولایت معنوی
  - (۲) ضرورت اجرای احکام از دلایل ضرورت تشکیل حکومت - مرجعیت دینی
  - (۳) ضرورت پذیرش ولایت الهی و دوری از طاغوت - ولایت معنوی
  - (۴) ضرورت پذیرش ولایت الهی و دوری از طاغوت - مرجعیت دینی
- ۲۰۰- پیامبر اکرم ﷺ چند سال مردم را به کامل‌ترین برنامه هدایت انسان‌ها فراخواند که اولین مسئولیت او در این راه چه بود؟
- (۱) چهل - دریافت و ابلاغ وحی
  - (۲) بیست و سه - دریافت و ابلاغ وحی
  - (۳) چهل - ولایت ظاهری
  - (۴) بیست و سه - ولایت ظاهری
- ۲۰۱- این که «تقلید نماز و روزه از پیامبر ﷺ» و «پیامبر اکرم ﷺ بزرگ‌ترین معلم قرآن کریم بوده است» به ترتیب مربوط به کدام یک از حوزه‌های رسالت پیامبر اکرم ﷺ می‌باشد؟
- (۱) دریافت و ابلاغ وحی - دریافت و ابلاغ وحی
  - (۲) مرجعیت دینی - مرجعیت دینی
  - (۳) مرجعیت دینی - دریافت و ابلاغ وحی
  - (۴) دریافت و ابلاغ وحی - مرجعیت دینی
- ۲۰۲- میزان بهره‌مندی انسان‌ها از ..... به ..... بستگی دارد.
- (۱) ولایت معنوی - درجه ایمان و عمل فرد
  - (۲) ولایت معنوی - میزان خلوص نیت فرد
  - (۳) هدایت معنوی - درجه ایمان و عمل فرد
  - (۴) هدایت معنوی - میزان خلوص نیت فرد
- ۲۰۳- گزینش خداوند برای مقام نبوت نشأت‌گرفته از چیست و کدام عبارت در بردارنده این مفهوم است؟
- (۱) آگاهی خداوند نسبت به هر آن‌چه پیدا و نهان است - «الله اعلم حیث يجعل رسالته»
  - (۲) لطف و رحمت و محبت متقابل میان او و انبیا - «الله اعلم حیث يجعل رسالته»
  - (۳) لطف و رحمت و محبت متقابل میان او و انبیا - «رسلاً مبشّرين و منذرين لئلا يكون للناس على الله حجة»
  - (۴) آگاهی خداوند نسبت به هر آن‌چه پیدا و نهان است - «رسلاً مبشّرين و منذرين لئلا يكون للناس على الله حجة»
- ۲۰۴- یکی از نتایج زبان‌بار اختلاف بین مسلمانان که در نتیجه عدم اتحاد آنان حاصل شده است، کدام است؟
- (۱) همبستگی مسلمانان به دشمنی با یکدیگر تبدیل شده است.
  - (۲) قدر پیامبر اسلام ﷺ را نداشته و زحمات او را بی‌اثر کرده‌اند.
  - (۳) جهل و تعصب را دوباره به فرهنگ اسلامی بازگردانده‌اند.
  - (۴) کشورهای بزرگ اسلامی به کشورهای کوچک تجزیه شده است.
- ۲۰۵- در حدیث امام باقر (ع) «بنی الاسلام علی خمس ...» ایشان چه چیزهایی را پایه اسلام معرفی می‌کند؟
- (۱) خمس - زکات - نماز - روزه - ولایت
  - (۲) حج - ولایت - نماز - زکات - روزه
  - (۳) ولایت - نماز - روزه - حج - خمس
  - (۴) زکات - ولایت - خمس - نماز - حج
- ۲۰۶- از نظر امام خمینی (ره) ایمان و تکیه بر چه چیزی از طرف مسلمانان باعث می‌شود که وحدت اسلامی حفظ شود؟
- (۱) تعلیمات اسلام - فرهنگ اسلامی
  - (۲) تعلیمات اسلام - پرچم توحید
  - (۳) حقیقت اسلام - فرهنگ اسلامی
  - (۴) حقیقت اسلام - پرچم توحید

۲۰۷- کدام یک از موارد زیر از بزرگ‌ترین معجزات پیامبر اکرم ﷺ بوده که با تلاش و مجاهده پیامبر اکرم ﷺ میسر گردیده است و درباره عصمت انسان‌های عادی چه می‌توان گفت؟

- (۱) بنای جامعه‌ای با ایمان به خدا و دور از شرک در جامعه‌ای دور از ارزش‌های انسانی - عصمت برای آن‌ها ممکن نیست.
- (۲) بنای جامعه‌ای با ایمان به خدا و دور از شرک در جامعه‌ای دور از ارزش‌های انسانی - از برخی گناهان معصوم‌اند.
- (۳) ایجاد جامعه‌ای عدالت‌محور که فقیر و غنی از حقوق برابر و مساوی برخوردار باشند - عصمت برای آن‌ها ممکن نیست.
- (۴) ایجاد جامعه‌ای عدالت‌محور که فقیر و غنی از حقوق برابر و مساوی برخوردار باشند - از برخی گناهان معصوم‌اند.

۲۰۸- کدام یک از مفاهیم زیر، در ارتباط با آیه مبارکه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الكتاب و المیزان» می‌باشد؟

- (۱) لازم است در جامعه حکومتی وجود داشته باشد که طاغوتی نباشد و دستورات الهی را که در قرآن آمده است، اجرا کند.
- (۲) اسلام علاوه بر توجه به فرد، به زندگی اجتماعی نیز توجه کامل داشته، چنان‌که نماز جماعت را از نماز فردی برتر دانسته و برای آن ثواب بیشتری قرار داده است.

(۳) هدایت معنوی، شکل‌ها و صورت‌های مختلفی داشته و متناسب با ظرفیت افراد می‌باشد.

(۴) مسلمانان بیشتر وظایف خود را که کلیات آن در قرآن کریم آمده است، مطابق گفتار و رفتار رسول خدا ﷺ انجام می‌دهند.

۲۰۹- دلیل منحصر بودن حق تعیین رسالت پیامبران الهی با خداوند مرتبط به کدام صفت باری تعالی است و خداوند درباره آن چه می‌فرماید؟

(کانون فرهنگی آموزش ۹۸)

(۱) دانایی خداوند متعال به آشکار و پنهان - «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات»

(۲) دانایی خداوند متعال به آشکار و پنهان - «اللّه أعلم حیث یجعل رسالتّه»

(۳) اراده خاص الهی در تزکیه پیامبران از هر نوع پلیدی - «اللّه أعلم حیث یجعل رسالتّه»

(۴) اراده خاص الهی در تزکیه پیامبران از هر نوع پلیدی - «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات»

۲۱۰- طبق بیان ابن مسعود از باران پیامبر اکرم ﷺ درباره آموزش قرآن کریم کدام مورد مقدم بر دیگری بوده و «بهره‌مندی مشتاقان هدایت از قرآن کریم» مربوط به کدام حوزه رسالت می‌باشد؟

(۱) عمل بر تفکر - دریافت و ابلاغ وحی

(۲) عمل بر تفکر - مرجعیت دینی

(۳) تفکر بر عمل - مرجعیت دینی

(۴) تفکر بر عمل - دریافت و ابلاغ وحی

۲۱۱- با استناد بر آیه مبارکه «الم تر الی الذین یزعمون انهم آمنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک یریدون ان یتحاكموا الی الطاغوت و قد امروا ان یکفروا به و یرید الشیطان ان یضلهم ضلالاً بعیداً» ایمان حقیقی به ..... وابسته به نفی ..... بوده و این مطلب، علت نیازمندی ..... را رقم می‌زند.

(۱) خداوند - سلطه بیگانگان - جامعه اسلامی به حکومت

(۲) وحی الهی - سلطه بیگانگان - حکومت به جامعه اسلامی

(۳) وحی الهی - حاکمیت طاغوت - جامعه اسلامی به حکومت

(۴) خداوند - حاکمیت طاغوت - حکومت به جامعه اسلامی

۲۱۲- میزان بهره‌مندی انسان از چه چیزی به درجه ایمان و عمل آنان بستگی دارد و کدام عبارت با آن هم‌مفهوم می‌باشد؟

(۱) ولایت معنوی - روزی رسول خدا ﷺ هزار باب از علم برایم می‌گشود که از هر در، هزار در دیگر گشوده می‌شد.

(۲) هدایت معنوی - روزی رسول خدا ﷺ هزار باب از علم برایم می‌گشود که از هر در، هزار در دیگر گشوده می‌شد.

(۳) ولایت معنوی - هیچ عمل و حرکتی از فرد و جامعه نیست مگر این‌که مذهب اسلام برای آن حکمی مقرر داشته باشد.

(۴) هدایت معنوی - هیچ عمل و حرکتی از فرد و جامعه نیست مگر این‌که مذهب اسلام برای آن حکمی مقرر داشته باشد.

۲۱۳- این سخن امام خمینی ﷺ که می‌فرمایند: «هیچ حرکت و عملی از فرد و جامعه نیست، مگر این‌که مذهب اسلام برای آن حکمی مقرر داشته باشد.» بیانگر کدام یک از دلایل اعجاز محتوایی قرآن و تشکیل حکومت اسلامی است؟

(۱) انسجام درونی در عین نزول تدریجی - پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت

(۲) انسجام درونی در عین نزول تدریجی - ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام

(۳) جامعیت و همه‌جانبه بودن - ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام

(۴) جامعیت و همه‌جانبه بودن - پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت

۲۱۴- اگر بگوییم: «اجرای هر قانون و پیروی از هر کس، هنگامی صحیح است که به گونه‌ای سخنشان به قرآن بازگردد» مفهوم کدام یک از دلایل تشکیل حکومت اسلامی را بیان کرده‌ایم؟

(۱) تحقق ولایت معنوی

(۲) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام

(۳) پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت

(۴) حفظ استقلال جامعه اسلامی

(کانون فرهنگی آموزش ۹۸)

۲۱۵- در چه شرایطی مسئولیت پیامبری و رسالت به نتیجه خواهد رسید و چه زمانی مردم هدایت‌های پیامبر را می‌پذیرند؟

- ۱) پیامبر تحت تأثیر هواهای نفسانی قرار نگیرد. - تشخیص دهند که پیامبر توانایی مقاومت در مقابل وسوسه گناه را دارد.
- ۲) پیامبر تحت تأثیر هواهای نفسانی قرار نگیرد. - مطمئن باشند که پیامبر هیچ‌گاه مرتکب گناه و اشتباه نمی‌شود.
- ۳) پیامبران با بینش عمیق، حقیقت گناه را مشاهده کنند. - تشخیص دهند که پیامبر توانایی مقاومت در مقابل وسوسه گناه را دارد.
- ۴) پیامبران با بینش عمیق، حقیقت گناه را مشاهده کنند. - مطمئن باشند که هیچ‌گاه پیامبر مرتکب گناه و اشتباه نمی‌شود.

۲۱۶- تصرف در درون افراد، معلول چیست و از چه طریق صورت می‌گیرد؟

۱) درجه ایمان و عمل - آموزش معمولی و نه عمومی

۲) درجه ایمان و عمل - امداد غیبی و الهامات

۳) عبودیت و بندگی - آموزش معمولی و نه عمومی

۴) عبودیت و بندگی - امداد غیبی و الهامات

۲۱۷- امام خمینی علیه السلام، معمار کبیر انقلاب اسلامی، درباره چه موضوعی پیام داده است که «ای مسلمانان جهان که به حقیقت اسلام ایمان دارید،

به پا خیزید و در زیر پرچم توحید و در سایه تعلیمات اسلام مجتمع شوید» و ادامه آن را چگونه بیان می‌کند؟

- ۱) دعوت مسلمین به اتحاد و همبستگی - «بر فرهنگ اسلام تکیه کنید و با غرب و غرب‌زدگی مبارزه نمایید و روی پای خود بایستید»
- ۲) دعوت مسلمین به اتحاد و همبستگی - «باید مسلمانان فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند.»

۳) حفظ استقلال جامعه اسلامی - «بر فرهنگ اسلام تکیه کنید و با غرب و غرب‌زدگی مبارزه نمایید و روی پای خود بایستید»

۴) حفظ استقلال جامعه اسلامی - «باید مسلمانان فضای سراسر عالم را از محبت و عشق نسبت به ذات حق و نفرت و بغض عملی نسبت به دشمنان خدا لبریز کنند.»

۲۱۸- اگر سؤال شود که آیا تشخیص عصمت بر انسان‌ها ممکن است، پاسخ چیست و معصومیت از گناه و خطا در پیامبران به چه صورت است؟

۱) مثبت - یک مانع بیرونی، آنان را از گناه حفظ می‌کند.

۲) منفی - یک مانع بیرونی، آنان را از گناه حفظ می‌کند.

۳) مثبت - حقیقت گناه را مشاهده کرده و با اختیار خود به سمت گناه نمی‌روند.

۴) منفی - حقیقت گناه را مشاهده کرده و با اختیار خود به سمت گناه نمی‌روند.

۲۱۹- راه قدرانی مسلمانان از تلاش‌ها و مجاهدات پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله چیست و عدم توجه به آن، کدام نتیجه را به دنبال داشته است؟

۱) محبت به او و اطاعت از آن حضرت - اختلاف بین مسلمانان

۲) محبت به او و اطاعت از آن حضرت - بازگشت به دوران جاهلیت

۳) تلاش برای اتحاد و همدلی میان مسلمانان - اختلاف بین مسلمانان

۴) تلاش برای اتحاد و همدلی میان مسلمانان - تجزیه کشورهای اسلامی به کشورهای کوچک

۲۲۰- تسهیل بهره‌وری مشتاقان هدایت از کتاب آسمانی قرآن و ایصال به راه‌رستگاری، مرهون کدام‌یک از قلمروهای رسالت رسول الله صلی الله علیه و آله است و

تداوم این قلمرو بعد از رحلت ایشان چگونه است؟

۱) دریافت و ابلاغ وحی - به معصومین واگذار می‌شود.

۲) تعلیم و تبیین تعالیم وحی - تمام می‌شود.

۳) دریافت و ابلاغ وحی - تمام می‌شود.

۴) تعلیم و تبیین تعالیم وحی - به معصومین واگذار می‌شود.

۲۲۱- فرموده رهبر کبیر انقلاب اسلامی که روشنگرانه درباره دور کردن آثار شرک از جامعه مسلمانان سخن می‌گوید، مؤید کدام دلیل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی است و کدام آیه شریفه با آن هم‌آوایی دارد؟

۱) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ»

۲) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام - «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ»

۳) ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت - «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ»

۴) ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت - «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ»

۲۲۲- اگر گفته شود: «مسلمانان وظیفه دارند جامعه‌ای براساس عدل بنا کنند»، پیام کدام آیه ترسیم شده است و بیانگر کدام‌یک از دلایل تشکیل حکومت اسلامی می‌باشد؟

۱) «يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ» - رشد سطح فکر و اندیشه مردم

۲) «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ» - رشد سطح فکر و اندیشه مردم

۳) «يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنْزَلَ إِلَيْكَ» - ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام

۴) «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنْزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ وَالْمِيزَانَ لِيَقُومَ النَّاسُ بِالْقِسْطِ» - ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلامی

۲۲۳- «یافتن رستگاری در کلام خدا» و «فهم جزئیات احکام» به ترتیب مربوط به کدام یک از حوزه‌های رسالت می‌باشد؟

(۱) دریافت و ابلاغ وحی - دریافت و ابلاغ وحی (۲) مرجعیت دینی - مرجعیت دینی

(۳) مرجعیت دینی - دریافت و ابلاغ وحی (۴) دریافت و ابلاغ وحی - مرجعیت دینی

۲۲۴- مشمولان آیه شریفه «الم تر إلی الذین یزعمون أنهم بما انزل الیک و ما انزل من قبلک یریدون ان یتحاکموا الی الطّاغوت» چه کسانی اند و کدام عبارت در این آیه بیانگر حرمت مراجعه به طاغوت برای داوری است؟

(۱) مدعی ایمان به آخرین وحی الهی‌اند در حالی که داوری خود را از طاغوت می‌خواهند - «و قد امروا ان یکفروا به»

(۲) مدعی ایمان به آخرین وحی الهی‌اند در حالی که داوری خود را از طاغوت می‌خواهند - «و یرید الشّیطان ان یضلّهم»

(۳) مدعی ایمان به همه کتب الهی‌اند در حالی که داوری خود را به طاغوت ارجاع می‌دهند - «و قد امروا ان یکفروا به»

(۴) مدعی ایمان به همه کتب الهی‌اند در حالی که داوری خود را به طاغوت ارجاع می‌دهند - «و یرید الشّیطان ان یضلّهم»

۲۲۵- اگر سؤال کنیم که: «آیا می‌شود خداوند هدف را برای ارسال پیامبر خود تعیین کند ولی ابزار آن را نادیده بگیرد؟» از کدام یک از دلایل تشکیل حکومت صحبت کرده‌ایم و با کمک کدام صفت خداوند به آن سؤال پاسخ منفی داده‌ایم؟

(۱) پذیرش ولایت الهی و نفی حکومت طاغوت - حکمت (۲) پذیرش ولایت الهی و نفی حکومت طاغوت - عدل

(۳) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام - حکمت (۴) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام - عدل

۲۲۶- بنا بر فرمایش گرانقدر بنیان‌گذار جمهوری اسلامی ایران، باید اتحاد و همبستگی مسلمانان و اجماع آنان در سایه اسلام، به جهت ..... باشد که این ادعا مستلزم دست‌برداشتن از ..... است و ایشان مبارزه با غرب و غرب‌زدگی را متکی بر ..... می‌دانند.

(۱) ترویج، تبلیغ و پرورش اسلام در دل جهانیان - اختلافات و هواهای نفسانی - اتحاد اسلامی

(۲) کوتاه‌کردن دست خیانت ابرقدرت‌ها از ممالک خود و خزائن سرشار آن - اختلافات و هواهای نفسانی - فرهنگ اسلامی

(۳) کوتاه‌کردن دست خیانت ابرقدرت‌ها از ممالک خود و خزائن سرشار آن - هر گونه ارتباط با دشمنان اسلام - اتحاد اسلامی

(۴) ترویج، تبلیغ و پرورش اسلام در دل جهانیان - هر گونه ارتباط با دشمنان اسلام - فرهنگ اسلامی

۲۲۷- اگر بگوییم که مردم در تحقق عدالت و قسط در جامعه نقش دارند، پیام کدام آیه شریفه را انیس جان خود کرده‌ایم و کدام مفهوم از آن استنباط می‌گردد؟

(۱) «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ» - ادله روشن، ضمیمه راه پیامبران است.

(۲) «لَقَدْ أَرْسَلْنَا رُسُلَنَا بِالْبَيِّنَاتِ وَأَنزَلْنَا مَعَهُمُ الْكِتَابَ» - انزال کتاب، مقدم بر ارسال رسل است.

(۳) «الْمَ تَرَىٰ إِلَىٰ الذِّينِ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ» - وظیفه مسلمانان، کفر به طاغوت است.

(۴) «الْمَ تَرَىٰ إِلَىٰ الذِّينِ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا بِمَا أَنزَلَ إِلَيْكَ» - ایمان‌پنداری بیهوده، به گمراهی منجر می‌شود.

۲۲۸- آن جایی که پیامبر اکرم ﷺ گروهی را مأمور به حفظ کردن قرآن و گروهی را مأمور نوشتن قرآن نمود، به ترتیب مربوط به کدام یک از حوزه‌های رسالت او می‌باشد؟

(۱) دریافت و ابلاغ وحی - تعلیم و تبیین تعالیم قرآن

(۲) تعلیم و تبیین تعالیم قرآن - دریافت و ابلاغ وحی

(۳) دریافت و ابلاغ وحی - دریافت و ابلاغ وحی

(۴) تعلیم و تبیین تعالیم قرآن - تعلیم و تبیین تعالیم قرآن

۲۲۹- اگر در یک استفهام انکاری بپرسیم: «آیا ممکن است یک دین کامل از مهم‌ترین بخش زندگی اجتماعی، حکومت و اداره جامعه و تنظیم روابط سیاسی، اجتماعی و اقتصادی غافل بماند؟»، با پاسخ به آن، به اندیشه‌های استوار کدام آیه جامع عمل پوشانده‌ایم؟

(۱) «رسلًا مبشّرين و منذرين لتلا یكون للناس علی الله حجة» (۲) «الم تر الی الذین یزعمون أنهم بما انزل الیک و ما انزل من قبلک ...»

(۳) «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم ...» (۴) «استجیبوا لله و للرسول اذا دعاکم لما یرحکم»

۲۳۰- برای تقویت وحدت میان مسلمانان نیازمند چه هستیم و ثمره آن چیست؟

(۱) برابری میان مسلمانان - نقشه‌های تفرقه‌افکنانه استعمارگران خنثی می‌شود.

(۲) برابری میان مسلمانان - مردم به روشنگری رسیده و مسلمانان با هم متحد می‌شوند.

(۳) اجرای برنامه‌های دقیق - نقشه‌های تفرقه‌افکنانه استعمارگران خنثی می‌شود.

(۴) اجرای برنامه‌های دقیق - مردم به روشنگری رسیده و مسلمانان با هم متحد می‌شوند.

۲۳۱- علت گرفتارنشدن پیامبر ﷺ به گناه چیست و ویژگی عصمت پیامبر ﷺ از دقت در مفهوم کدام عبارت استنباط می‌شود؟

(۱) غلبه بر هوا و هوس - «نحن معاشر الانبیا امرنا ان نکلم الناس علی قدر عقولهم»

(۲) موانع بیرونی - «نحن معاشر الانبیا امرنا ان نکلم الناس علی قدر عقولهم»

(۳) غلبه بر هوا و هوس - «اللّه اعلم حیث یجعل رسالته»

(۴) موانع بیرونی - «اللّه اعلم حیث یجعل رسالته»

۲۳۲- با توجه به برنامه‌هایی که برای وحدت مسلمانان ریخته می‌شود، عدم توجه به کدام‌یک، خروج از مسلمانی را به دنبال دارد؟

- (۱) شنیدن فریاد دادخواهی مظلوم و یاری نکردن او
- (۲) دوستی با کسانی که به ظاهر مسلمان‌اند.
- (۳) سخن گفتن با سایر مسلمانان براساس تعصب و غضب
- (۴) اهانت کردن به مقدسات سایر مسلمانان

۲۳۳- آیه مبارکه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الكتاب...» کدام‌یک از دلایل تشکیل حکومت است و هدف از ارسال انبیا در آن چه چیزی بیان شده است؟

- (۱) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام - برقراری عدل
- (۲) ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام - نفی حاکمیت طاغوت
- (۳) حفظ استقلال جامعه اسلامی - برقراری عدل
- (۴) حفظ استقلال جامعه اسلامی - نفی حاکمیت طاغوت

۲۳۴- در آیه مبارکه «الم تر الى الذين يزعمون أنهم آمنوا...» ایمان‌پنداری به چه چیزی، عامل مراجعه به طاغوت بوده و این آیه به کدام‌یک از دلایل تشکیل حکومت را بیان می‌کند؟

- (۱) خدا - ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام
- (۲) وحی الهی - پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت
- (۳) خدا - پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت
- (۴) وحی الهی - ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام

۲۳۵- در راستای برنامه‌ای برای وحدت مسلمانان، برای این‌که از اهانت به مقدسات مسلمانان خودداری کنیم، شایسته است کدام اقدام را انجام بدهیم؟

- (۱) از مظلومان مسلمان در سایر نقاط مختلف با روش‌های درست دفاع کنیم.
- (۲) اهل ریا را بشناسیم و فریب آنان را نخوریم.
- (۳) اعتقادات خود را با دانش و استدلال ارتقا بخشیم.
- (۴) مردم عادی را با دشمنان واقعی اسلام آشنا کنیم.

۲۳۶- برای این‌که مردم عادی به تدریج با دشمنان اسلام دوستی نکنند، کدام اقدام را باید انجام بدهیم؟

- (۱) کسانی را که به ظاهر خود را مسلمان می‌نامند، بشناسیم.
- (۲) اعتقادات خود را با دانش و استدلال ارتقا بخشیم.
- (۳) از اهانت به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم.
- (۴) خود را از سایر مسلمانان دور ندانیم.

(کانون فرهنگی آموزش ۹۸)

۲۳۷- پیامبر مهربانی و رحمت ﷺ با هجرت خویش به مدینه، به دنبال تحقق عملی کدام هدف‌ها بود؟

- (۱) ضرورت مرجعیت دینی و نفی حاکمیت طاغوت - ولایت موعود
- (۲) ضرورت مرجعیت دینی و نفی حاکمیت طاغوت - ولایت معنوی
- (۳) پی‌ریزی حکومتی بر مبنای قوانین اسلام - ولایت موعود
- (۴) پی‌ریزی حکومتی بر مبنای قوانین اسلام - ولایت معنوی

۲۳۸- هدف علمای مسلمان از روشنگری چیست و بازتاب تحقق آن چه خواهد بود؟

- (۱) برادری اسلامی - مسلمانان را علیه دشمنان اسلام متحد کنند.
- (۲) عدالت اسلامی - مسلمانان را علیه دشمنان اسلام متحد کنند.
- (۳) برادری اسلامی - حقوق ملت‌های اسلامی ضایع نشود.
- (۴) عدالت اسلامی - حقوق ملت‌های اسلامی ضایع نشود.

۲۳۹- آیه مبارکه «الم تر الى الذين يزعمون أنهم آمنوا بما انزل اليك و ما انزل من قبلك يريدون ان يتحاكموا الى الطاغوت و قد امروا أن يكفروا به»، بوجوب بودن ادعای مدعیان ایمان به وحی الهی را چگونه اثبات می‌کند و چه چیزی را بیان می‌دارد؟

- (۱) اطاعت نکردن آنان از خدا و رسول - روی گردانی از اطاعت آن‌ها، قرارگرفتن در زمره کفار می‌شود.
- (۲) داوری خواهی آنان از طاغوت - خواست الهی با آن منافات دارد.
- (۳) اطاعت نکردن آنان از خدا و رسول - خواست الهی در گرو این تبعیت است.
- (۴) داوری خواهی آنان از طاغوت - حکم قرآنی کفر به آن می‌باشد.

(کانون فرهنگی آموزش ۹۸)

۲۴۰- وجه تمایز مصونیت پیامبر اکرم ﷺ از گناه، نسبت به مصونیت سایر انسان‌ها، کدام است و منشأ عصمت آنان چیست؟

- (۱) درونی و اختیاری بودن آن - گزینش آنان از سوی یگانه پروردگار عالم
- (۲) درونی و اختیاری بودن آن - اعطای بینش به آنان از سوی یگانه پروردگار عالم
- (۳) عصمت ایشان از همه مصادیق گناه - اعطای بینش به آنان از سوی یگانه پروردگار عالم
- (۴) عصمت ایشان از همه مصادیق گناه - گزینش آنان از سوی یگانه پروردگار عالم

۱۶۹- گزینۀ «۱» بنا بر حدیث امام باقر علیه السلام دین اسلام پنج پایه دارد که نماز و زکات و روزه و حج و ولایت‌اند که مهم‌ترین آن‌ها ولایت می‌باشد. زیرا اجرای قوانین و احکام دین در سایه ولایت امکان‌پذیر است. **توجه کنید** کامل‌بودن دین اسلام، جامعه عادلانه و اهمیت اجرای احکام دین از مفاهیمی است که در این حدیث بیان نشده‌اند!

۱۷۰- گزینۀ «۴» صورت سؤال و گزینه‌ها همگی از آیه ۶۰ سوره نساء انتخاب شده‌اند. پس با درک تک‌تک عبارات این آیه می‌توان به پاسخ رسید. در صورت سؤال کسانی که به گمراهی دور و دراز کشیده می‌شوند پرسیده شده، همان‌طور که می‌دانید این آیه مرتبط با ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت است پس کسانی که از طاغوت پیروی کنند «یریدون ان یتحاکمو الی الطاغوت» به گمراهی دور و دراز کشیده خواهند شد.

۱۷۱- گزینۀ «۴» بنا بر حدیث امام باقر علیه السلام مهم‌ترین پایه اسلام ولایت ظاهری (الولایة) است. یکی از دلایل ضرورت تشکیل حکومت (ولایت ظاهری)، ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام است که آیه «لقد ارسلنا رسلنا...» به آن مرتبط می‌باشد.

۱۷۲- گزینۀ «۳» طاغوت کسی است که به مردم فرمان می‌دهد و قانون‌گذاری می‌کند، در حالی که فرمان و قانونش غیرالهی است؛ یعنی نشأت گرفته از فرمان خدا و قرآن نیست! پیروی از طاغوت و دستوراتش حرام است.

۱۷۳- گزینۀ «۱» بهره‌مندی از هدایت معنوی به درجه ایمان و عمل فرد بستگی دارد پس اگر درجه ایمان و عمل خود را بالا ببریم، استعداد و لیاقت خود را برای دریافت هدایت‌های معنوی افزایش داده‌ایم. **توجه کنید** عبودیت و بندگی از شروط رسیدن به ولایت معنوی است.

۱۷۴- گزینۀ «۲» پیامبر صلی الله علیه و آله می‌فرمایند: «هر کس فریاد دادخواهی مظلومی را که از مسلمانان یاری می‌طلبد، بشنود اما به یاری آن مظلوم برخیزد، مسلمان نیست» پس دفاع از مظلومان لازمه مسلمانی است. وظیفه ما در برابر سایر مسلمانان این است که اعتقادات خود را با دانش و استدلال ارتقا بخشیم.

۱۷۵- گزینۀ «۳»

عبارت «و لم یناد بشیء کما نودی بالولایه» بیانگر اهمیت ولایت ظاهری و تشکیل حکومت است و اگر از چرایی این اهمیت بپرسیم، در پاسخ باید دلایل ضرورت تشکیل حکومت را بیان کنیم. یکی از این دلایل ضرورت اجرای احکام اسلامی است که آیه مرتب با آن «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط» می باشد.

۱۷۶- گزینۀ «۴»

لازمۀ برقراری احکام شرع (یعنی لازمۀ اجرای احکام اسلامی) ولایت ظاهری و تشکیل حکومت اسلامی است که پیامبر ﷺ در رأس تشکیلات اسلامی (یعنی رهبر جامعه اسلامی) قرار دارد.

۱۷۷- گزینۀ «۳»

از آیه «الم تر الی الذین یزعمون انهم ءامنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک یریدون ان یتحاکمو الی الطّٰغوت: آیا ندیدی کسانی که گمان می برند ایمان دارند به آنچه بر تو و به آنچه بر پیش از تو نازل شده، می خواهند داوری را نزد طاغوت برند.» ویژگی کسانی را که داوری شان را نزد طاغوت می برند، ایمان پنداری به کتاب های الهی «یزعمون انهم ءامنوا بما انزل الیک» می فهمیم.

۱۷۸- گزینۀ «۱»

با توجه به آیه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط: به راستی که پیامبران را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به دادگری برخیزند.» می فهمیم که خداوند برای اقامۀ عدل، پیامبران را همراه با کتاب و میزان فرستاده است.

۱۷۹- گزینۀ «۳»

انسان هایی که ادعای ایمان به کتب الهی می کنند: «یزعمون انهم ءامنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک» می خواهند برای داوری به طاغوت مراجعه کنند. «یریدون ان یتحاکمو الی الطّٰغوت» در حالی که خداوند دستور داده به طاغوت کافر نباشند «و قد امرنا ان یکفروا به». زیرا آن ها گرفتار دسیسه های شیطان شده اند و شیطان می خواهد آنان را به گمراهی دور بکشاند. «و یرید الشیطان ان یضلّهم ضلالاً بعيداً»

۱۸۰- گزینۀ «۲»

پیامبر ﷺ با انجام وظایف عبودیت و بندگی در مسیر قرب الهی به مرتبه ای از کمال رسیدند که می توانستند به اذن خدا در درون افراد تصرف کنند. بدین معنا که ایشان از مقام ولایت معنوی که همان سرپرستی و رهبری معنوی مسلمانان است، برخوردار بودند. این مقام، برترین مقام پیامبر ﷺ است.

۱۸۱- گزینۀ «۳»

یکی از دلایل اهمیت تشکیل حکومت اسلامی، ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام مانند خمس، زکات و ... است.

یکی از اهداف ارسال پیامبران، بنیان گذاری جامعه ای براساس عدل است تا در سایه آن احکام اسلامی اجرا شود. آیه شریفه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط: به راستی که پیامبران را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به دادگری برخیزند» به ضرورت برپایی جامعه براساس عدل به منظور انجام احکام اجتماعی اسلام اشاره دارد.

تبیین تعالیم وحی که همان تفسیر آیات قرآن است، از مسئولیت های پیامبر ﷺ در راستای مرجعیت دینی ایشان است.

۱۸۲- گزینۀ «۳»

یکی از دلایل اهمیت تشکیل حکومت اسلامی، ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام مانند خمس، زکات و ... است. یکی از اهداف ارسال پیامبران، بنیان گذاری جامعه ای براساس عدل است تا در سایه آن احکام اسلامی اجرا شود. آیه شریفه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط: به راستی که پیامبران را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به دادگری برخیزند.» به ضرورت برپایی جامعه براساس عدل به منظور انجام احکام اجتماعی اسلام اشاره دارد.

۱۸۳- گزینۀ «۳»

حضرت علی رضی الله عنه فرمود: «روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله هزار باب از علم به رویم گشود که از هر کدام، هزار باب دیگر گشوده می شد. روشن است آموزش این علوم از طریق آموختن معمولی نبود، بلکه به صورت الهام بر روح و جان حضرت علی رضی الله عنه بوده است.» این نوع آموزش پایدار است و از بین نمی رود.»

دقت کنید «متعلّم» یعنی معلم که در این جا پیامبر صلی الله علیه و آله است و «متعلّم» یعنی یادگیرنده که در این جا حضرت علی رضی الله عنه است.

۱۸۴- گزینۀ «۲»

پیامبر صلی الله علیه و آله با انجام وظایف عبودیت و بندگی در مسیر قرب الهی به مرتبه ای از کمال رسیدند که می توانستند به اذن خدا در درون افراد تصرف کنند. بدین معنا که ایشان از مقام ولایت معنوی که همان سرپرستی و رهبری مسلمانان است، برخوردار بودند.

انسان ها با توجه به میزان ایمان و عملشان از هدایت معنوی پیامبر صلی الله علیه و آله بهره مند می شوند.

۱۸۵- گزینۀ «۳»

در درس سوم یکی از دلایل ختم نبوت را تعیین امام معصوم صلی الله علیه و آله از طرف خداوند برشمردیم. بر این اساس، پس از رحلت پیامبر صلی الله علیه و آله مسئولیت دریافت و ابلاغ وحی پایان می یابد؛ اما دو مسئولیت دیگر یعنی مرجعیت دینی و ولایت ظاهری توسط امام معصوم صلی الله علیه و آله ادامه می یابد.

۱۸۶- گزینۀ «۱»

پیامبر صلی الله علیه و آله مسئولیت ولایت ظاهری یعنی اجرای قوانین الهی از طریق تشکیل حکومت اسلامی را بر عهده داشت. در آیه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط: به راستی که پیامبران را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به دادگری برخیزند» خداوند هدف از ارسال پیامبران را برپایی جامعه ای براساس عدل بیان می کند تا در سایه آن قوانین الهی اجرا شود.

۱۸۷- گزینۀ «۴»

آیه «الم تر الی الذین یزعمون انهم ءامنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک یریدون ان یتحاکمو الی الطّٰغوت: آیا ندیدی کسانی که گمان می برند ایمان دارند به آنچه بر تو نازل شده و به آنچه پیش از تو نازل شده می خواهند داوری را به نزد طاغوت ببرند» درباره کسانی است که گمان می کنند به وحی الهی (آن چه بر پیامبران نازل شده است) ایمان دارند در حالی که برای داوری به نزد طاغوت (نااهلان) می روند؛ پس لازمۀ ایمان حقیقی به وحی الهی، عدم مراجعه به نااهلان برای داوری است.

۱۹۳- گزینه «۱» کسانی که به مردم فرمان می‌دهند اما فرمان و قانونشان نشأت گرفته از قرآن نیست، طاغوت نامیده می‌شوند. مراجعه به طاغوت و انجام دستورهای وی بر مسلمانان حرام است.

۱۹۴- گزینه «۴» با دقت در آیه «الم تر الی الذین یزعمون اثمهم ءامنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک یریدون ان یتحاکموا الی الطّاغوت و قد امروا ان یکفروا به و یرید الشّیطان ان یضلّهم ضلالا بعیدا: آیا ندیدی کسانی که گمان می‌برند ایمان دارند به آن چه بر تو نازل شده و به آن چه پیش از تو نازل شده می‌خواهند داوری را به نزد طاغوت برند، در حالی که به آنان دستور داده شده که به او کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند» می‌فهمیم کسانی که می‌پندارند به وحی الهی ایمان دارند، اما به طاغوت مراجعه می‌کنند و حل مشکلات اجتماعی را از او می‌خواهند، شیطان آنان را فریب داده و در گمراهی سختی به سر می‌برند؛ پس لازمه ایمان راستین به وحی الهی، عدم پذیرش طاغوت است. بررسی سایر گزینه‌ها:

گزینه (۱): ایمان حقیقی منتهی به کفر به طاغوت می‌شود.

گزینه (۲): در این گزینه سخنی از مسائل اجتماعی به میان نیامده است. گزینه (۳): در این آیه ایمان به وحی «بما انزل الیک» مطرح شده، نه ایمان به خدا.

۱۹۵- گزینه «۱» اگر پیامبر ﷺ در عمل به فرمان الهی و اجرای دستورات خداوند، معصوم نباشد، ممکن است مردم از او سرمشق بگیرند (مقام الگویی) و گمراه شوند.

اگر پیامبر ﷺ در تعلیم و تبیین دین معصوم نباشد، باعث می‌شود اعتماد مردم به دین از بین برود.

اگر پیامبر ﷺ در دریافت و ابلاغ وحی معصوم نباشد، زمینه هدایت مردم فراهم نمی‌شود.

۱۹۶- گزینه «۲» یکی از دلایل اهمیت تشکیل حکومت اسلامی،

ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام مانند خمس، زکات و ... است.

یکی از اهداف ارسال پیامبران، بنیان‌گذاری جامعه‌ای براساس عدل است تا در سایه آن احکام اسلامی اجرا شود. آیه شریفه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط: به راستی که پیامبرانمان را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به دادگری برخیزند» به ضرورت برپایی جامعه براساس عدل به منظور انجام احکام اجتماعی اسلام اشاره دارد.

۱۹۷- گزینه «۴» در راستای مسئولیت دریافت و ابلاغ وحی

می‌خوانیم، حضرت علی رضی الله عنه اولین و برترین کاتب و حافظ قرآن بودند.

در راستای مسئولیت مرجعیت دینی می‌خوانیم، پیامبر صلی الله علیه و آله اولین و برترین معلم قرآن بودند.

۱۹۸- گزینه «۱» امام خمینی رضی الله عنه می‌فرمایند: «به این دلیل

که هر نظام سیاسی غیراسلامی، نظامی شرک‌آمیز است (معلول)، چون حاکمش طاغوت است (علت). ما موظفیم آثار شرک را از جامعه مسلمانان و حیات آنان دور کنیم.»

■ دقت کنید قسمت دوم آیه که در گزینه (۱) آمده بیانگر حرام بودن داوری خواستن از طاغوت (نااهلان) است و به این دلیل که عبارات «ایمان به استمرار وحی الهی» و «نااهلان = طاغوت» در قسمت اول آیه آمده است، لزوماً گزینه (۴) صحیح‌تر است.

۱۸۸- گزینه «۱» حدیث حضرت علی رضی الله عنه: «رسول خدا ﷺ هزار

باب از علم به رویم گشود که از هر کدام، هزار باب دیگر گشوده می‌شد» مربوط به هدایت معنوی ایشان به وسیله رسول خدا ﷺ است که یکی از نمونه‌های ولایت معنوی می‌باشد. بهره‌مندی از این هدایت معنوی وابسته به درجه ایمان و عمل انسان است. بررسی گزینه‌های نادرست:

گزینه (۲): هیچ رابطه علت و معلولی میان ولایت ظاهری و معنوی وجود ندارد.

گزینه (۳): ولایت معنوی نتیجه هدایت معنوی نیست، بلکه نتیجه عبودیت و بندگی رسول خدا ﷺ می‌باشد.

گزینه (۴): هیچ رابطه علت و معلولی میان هدایت ظاهری و هدایت باطنی (معنوی) وجود ندارد.

۱۸۹- گزینه «۲» این که پیامبر ﷺ با انجام وظایف عبودیت و

بندگی به اذن خداوند به مرتبه‌ای از کمال نایل آمد که می‌توانست به اذن خداوند در درون افراد تصرف کند، بیانگر مقام ولایت معنوی ایشان است. هدایت معنوی، نمونه‌ای از ولایت معنوی است.

۱۹۰- گزینه «۴» هدایت معنوی انسان‌های نمونه‌ای از ولایت معنوی است.

بهره‌مندی از هدایت معنوی به درجه ایمان و عمل انسان بستگی دارد و بهره‌مندی از ولایت معنوی به عبودیت و بندگی.

۱۹۱- گزینه «۳» با دقت در آیه «الم تر الی الذین یزعمون

اثمهم ءامنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک یریدون ان یتحاکموا الی الطّاغوت و قد امروا ان یکفروا به و یرید الشّیطان ان یضلّهم ضلالا بعیدا: آیا ندیدی کسانی که گمان می‌برند ایمان دارند به آن چه بر تو نازل شده و به آن چه پیش از تو نازل شده می‌خواهند داوری را به نزد طاغوت برند، در حالی که به آنان دستور داده شده که به او کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند» می‌فهمیم کسانی که می‌پندارند به وحی الهی ایمان دارند، اما به طاغوت مراجعه می‌کنند و حل مشکلات اجتماعی را از او می‌خواهند، شیطان آنان را فریب داده و در گمراهی سختی به سر می‌برند.

۱۹۲- گزینه «۴» اگر پیامبر ﷺ در عمل به فرمان الهی و اجرای

دستورات خداوند، معصوم نباشد، ممکن است مردم از او سرمشق بگیرند (مقام الگویی) و گمراه شوند.

اگر پیامبر ﷺ در تعلیم و تبیین دین معصوم نباشد، باعث می‌شود اعتماد مردم به دین از بین برود.

اگر پیامبر ﷺ در دریافت و ابلاغ وحی معصوم نباشد، زمینه هدایت مردم فراهم نمی‌شود.

۱۹۹- گزینۀ ۱»

یکی از دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی این است که اسلام، دینی اجتماعی است و حتی به برخی از احکام فردی مانند عبادت نیز جنبه اجتماعی داده است.

پیامبر ﷺ در راستای ولایت معنوی‌شان به صورت الهام، بر روح و جان حضرت علی علیه السلام علوم را به ایشان می‌آموختند.

به عبارت «به صورت الهام» در قسمت دوم سؤال دقت کنید.

۲۰۰- گزینۀ ۲»

مدت نوبت پیامبر ﷺ بیست و سه سال بود. اولین مسئولیت پیامبر ﷺ دریافت و ابلاغ وحی بود.

■ دقت کنید سن پیامبر ﷺ در هنگام بعثت ۴۰ سال بود.

۲۰۱- گزینۀ ۲»

پیامبر ﷺ در راستای عمل به مسئولیت مرجعیت دینی‌شان جزئیات احکام و قوانین را به مردم فهماندند و شیوه عمل کردن به آن را به مردم آموزش دادند. برای مثال، پیامبر ﷺ چگونگی انجام نماز و روزه را به مردم آموزش دادند و مردم نیز از پیامبر ﷺ تقلید کردند. به همین دلیل پیامبر ﷺ را بزرگ‌ترین معلم قرآن کریم می‌نامند.

۲۰۲- گزینۀ ۳»

میزان بهره‌مندی انسان‌ها از هدایت معنوی به درجه ایمان و عملشان بستگی دارد.

■ دقت کنید میزان بهره‌مندی از ولایت معنوی به عبودیت و بندگی بستگی دارد.

۲۰۳- گزینۀ ۱»

از تدبر در آیه شریفه «اللّٰهُ اعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ» می‌فهمیم تنها خداوند می‌تواند پیامبران را انتخاب کند؛ زیرا لازمه پیامبری، عصمت است و فقط خداوند است که نسبت به همه چیز آگاه است و می‌تواند عصمت را تشخیص دهد.

۲۰۴- گزینۀ ۴»

نتیجه اختلافات میان مسلمانان، تجزیه شدن کشورهای اسلامی به کشورهای کوچک بود.

۲۰۵- گزینۀ ۲»

امام باقر علیه السلام نماز، روزه، زکات، حج و ولایت را پایه‌های اسلام معرفی می‌کنند.

۲۰۶- گزینۀ ۳»

امام خمینی علیه السلام برای ایجاد وحدت، مسلمانانی را به ایمان به حقیقت اسلام و تکیه بر فرهنگ اسلامی توصیه می‌کنند.

۲۰۷- گزینۀ ۲»

بزرگ‌ترین معجزه پیامبر ﷺ بنای جامعه‌ای با ایمان و دور از شرک در جامعه‌ای که از ارزش‌های انسانی دور بودند، است. انسان‌های عادی از برخی گناهان معصوم‌اند.

۲۰۸- گزینۀ ۲»

آیه شریفه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الكتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط» در ارتباط با ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام است.

اسلام علاوه بر توجه به فرد به زندگی اجتماعی نیز توجه کامل داشته و حتی به برخی احکام فردی مانند عبادت جنبه اجتماعی داده است.

۲۰۹- گزینۀ ۲»

با توجه به آیه «اللّٰهُ اعْلَمُ حَيْثُ يَجْعَلُ رِسَالَتَهُ: خدا بهتر می‌داند رسالتش را کجا قرار دهد». علم و دانایی خداوند نسبت به همه اعمال (چه آشکار و چه نهان) انسان‌ها، او را قادر می‌سازد تا عصمت افراد را تشخیص دهد و چون پیامبر ﷺ باید معصوم باشد، تنها خداوند است که می‌تواند شخص شایسته نوبت را انتخاب کند.

۲۱۰- گزینۀ ۴»

با توجه به سخن یکی از یاران پیامبر ﷺ «ما ده آیه از قرآن را از پیامبر ﷺ فرامی‌گرفتیم و بعد از این که در آن تفکر می‌کردیم و به آن عمل می‌نمودیم، بار دیگر برای یادگرفتن آیات بعدی نزد پیامبر ﷺ می‌رفتیم» می‌فهمیم تفکر مقدم بر عمل است.

پیامبر ﷺ وظیفه دریافت و ابلاغ وحی را بر عهده داشت. ایشان آیات را از فرشته وحی می‌گرفت و آن را بی‌کم و کاست به مردم می‌رساند. پیامبر ﷺ آیات و سوره‌های قرآن را به گونه‌ای تنظیم کرده بود که مشتاقان هدایت به آسانی از آن بهره‌مند شوند.

۲۱۱- گزینۀ ۳»

با دقت در آیه «الم تر الى الذين يزعمون انهم ءامنوا بما انزل اليك و ما انزل من قبلك يريدون ان يتحاكموا الى الطاغوت و قد امروا ان يكفروا به و يريد الشيطان ان يضلهم ضلالا بعيدا: آیا ندیدی کسانی که گمان می‌برند ایمان دارند به آن چه بر تو نازل شده و به آن چه پیش از تو نازل شده می‌خواهند داوری را به نزد طاغوت برند، در حالی که به آنان دستور داده شده که به او کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند» می‌فهمیم کسانی که می‌پندارند به وحی الهی ایمان دارند، اما به طاغوت مراجعه می‌کنند و حل مشکلات اجتماعی را از او می‌خواهند، شیطان آنان را فریب داده و در گمراهی سختی به سر می‌برند. این مطلب بیانگر نیازمندی جامعه اسلامی به حکومت است.

۲۱۲- گزینۀ ۲»

هدایت معنوی نمونه‌ای از ولایت معنوی است. میزان بهره‌مندی انسان‌ها از هدایت معنوی به درجه ایمان و عمل آن‌ها بستگی دارد و میزان بهره‌مندی از ولایت معنوی به عبودیت و بندگی، نمونه‌ای از هدایت معنوی در رفتار پیامبر ﷺ با حضرت علی علیه السلام مشهود بود. حضرت علی علیه السلام می‌فرمایند: «روزی رسول خدا صلی الله علیه و آله هزار باب از علم برابیم می‌گشود که از هر در، هزار در دیگر گشوده می‌شد».

۲۱۳- گزینۀ ۳»

سخن امام خمینی علیه السلام: «هیچ حرکت و عملی از فرد و جامعه نیست، مگر این که مذهب اسلام برای آن حکمی مقرر داشته باشد». اشاره به جامعیت و همه‌جانبه بودن قرآن و ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام دارد.

۲۱۴- گزینۀ ۳»

خداوند ولی و سرپرست حقیقی انسان‌هاست. انجام فرمان‌های او و کسانی که او مشخص کرده و کسانی که سخنشان از وحی الهی (قرآن) نشأت گرفته است، ضروری و واجب می‌باشد و در مقابل پیروی از طاغوت، حرام است؛ بنابراین عبارات لزوم پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت از دلایل اهمیت تشکیل حکومت اسلامی استنباط می‌گردد.

۲۱۵- گزینۀ ۲»

پیامبر زمانی می‌تواند مسئولیت خود را به درستی انجام دهد که تحت تأثیر هواهای نفسانی قرار نگیرد و مرتکب گناه و خطا نگردد. مردم نیز زمانی گفته‌ها و هدایت‌های وی را می‌پذیرند که مطمئن باشند که او هیچ‌گاه مرتکب گناه و اشتباه نمی‌شود.

پیامبران را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به دادگری برخیزند. به ضرورت برپایی جامعه براساس عدل به منظور انجام احکام اجتماعی اسلام اشاره دارد.

۲۲۳- گزینۀ «۴» پیامبر ﷺ برای انجام مسئولیت دریافت و ابلاغ وحی، آیات و سوره‌های قرآن را به گونه‌ای تنظیم کرده بود که مشتاقان هدایت از آن بهره ببرند و راه رستگاری را در کلام خدا بیابند.

پیامبر ﷺ برای انجام مسئولیت مرجعیت دینی، وظیفه داشتند جزئیات احکام و قوانین را به مردم بفهمانند و شیوه عمل کردن به آن را بیاموزند.

۲۲۴- گزینۀ «۳» خداوند در عبارت «بیریدون ان یتحاکمو الی الطّاعوت: می‌خواهند که داوری را نزد طاغوت ببرند» ادعای ایمان‌پنداران را پوچ و توخالی اعلام می‌کند؛ زیرا این کار آنان مخالف سخن خداست که می‌فرماید: «قد امروا ان یکفروا به: به آنان فرمان دادیم که به آن کفر بورزند» ادعای ایمان به همه کتب الهی می‌کنند، اما مخالف با سخن خداوند به طاغوت رجوع می‌کنند.

به عبارت: «ءامنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک» دقت کنید؛ زیرا بیانگر ایمان به همه کتب الهی است، نه فقط کتاب آخرین دین.

■ دقت کنید: «حرمت = حرام بودن»

۲۲۵- گزینۀ «۳» خداوند حکیم است و هیچ کاری را بی‌هدف انجام نمی‌دهد و اگر هدفی را برای موجودی مشخص می‌کند، ابزار رسیدن به آن هدف را نیز به او می‌دهد؛ پس بنا بر حکمت الهی نمی‌شود که خداوند هدف را برای ارسال پیامبران تعیین کند ولی ابزار رسیدن به آن را نادیده بگیرد. ابزار رسیدن به هدف پیامبران، تشکیل جامعه‌ای براساس عدل است تا بتوان احکام را در سایه آن اجرا کرد. با توجه به این عبارات، ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام از دلایل اهمیت تشکیل حکومت اسلامی را می‌فهمیم.

۲۲۶- گزینۀ «۲» امام خمینی رحمته‌الله درباره دعوت مسلمانان به وحدت و همبستگی می‌فرماید: «ای مسلمانان جهان که به حقیقت اسلام ایمان دارید، به پا خیزید و در زیر پرچم توحید و در سایه تعلیمات اسلام مجتمع شوید و دست خیانت ابرقدرت‌ها را از ممالک خود و خزائن سرشار آن کوتاه کنید. دست از اختلافات و هواهای نفسانی بردارید که شما دارای همه چیز هستید و بر فرهنگ اسلام تکیه کنید و با غرب و غرب‌زدگی مبارزه کنید و روی پای خود بایستید.»

۲۲۷- گزینۀ «۱» با توجه به آیه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط» می‌فهمیم که خداوند پیامبران را با دلایل روشن می‌فرستد و به آن‌ها کتاب راهنما و وسیله سنجش می‌دهد تا مردم عدل را در جامعه پیاده کنند. پس ارسال رسل مقدم بر انزال کتب است. (علت نادرستی گزینۀ (۲))

۲۲۸- گزینۀ «۳» پیامبر ﷺ وظیفه دریافت و ابلاغ وحی را بر عهده داشتند، ایشان برای انجام این مسئولیت، وقتی آیه‌ای نازل می‌شد، گروهی آن را حفظ می‌کردند و گروهی دیگر آن را می‌نوشتند.

۲۱۶- گزینۀ «۴» پیامبر ﷺ با انجام وظایف عبودیت و بندگی (علت) به مرحله‌ای از کمال رسیدند که می‌توانستند در درون افراد تصرف کنند (معلول). نمونه‌ای از این تصرف رفتار پیامبر ﷺ با حضرت علی رضی‌الله‌عنه بود که علوم را نه از طریق معمولی و عمومی، بلکه از طریق امداد غیبی و الهام بر روح و جان ایشان به ایشان آموزش می‌دادند.

۲۱۷- گزینۀ «۱» امام خمینی رحمته‌الله درباره دعوت مسلمانان به وحدت و همبستگی می‌فرماید: «ای مسلمانان جهان که به حقیقت اسلام ایمان دارید، به پا خیزید و در زیر پرچم توحید و در سایه تعلیمات اسلام مجتمع شوید و دست خیانت ابرقدرت‌ها را از ممالک خود و خزائن سرشار آن کوتاه کنید. دست از اختلافات و هواهای نفسانی بردارید که شما دارای همه چیز هستید و بر فرهنگ اسلام تکیه کنید و با غرب و غرب‌زدگی مبارزه کنید و روی پای خود بایستید.»

۲۱۸- گزینۀ «۴» انسان‌ها نمی‌توانند عصمت را تشخیص دهند. معصومیت از گناه و خطا در پیامبران به این صورت است که آنان حقیقت گناه را می‌بینند و می‌دانند که با انجام آن از چشم خدا می‌افتند و از لطف و رحمت او دور می‌شوند؛ به همین دلیل با اختیار خود به سمت گناه نمی‌روند. ■ دقت کنید، پیامبران نیز مانند انسان‌های عادی، اختیار دارند.

۲۱۹- گزینۀ «۴» راه قدردانی از تلاش‌های پیامبر ﷺ تلاش برای ایجاد اتحاد و همدلی میان مسلمانان است و نتیجه وجود اختلافات میان مسلمانان، تجزیه کشورهای اسلامی است.

۲۲۰- گزینۀ «۳» پیامبر ﷺ مسئولیت دریافت و ابلاغ وحی را به طور کامل به انجام رساند و قرآن کریم را مرتب و تنظیم کرد و در اختیار آیندگان قرار داد. اکنون که قرن‌ها از زمان نزول قرآن می‌گذرد، این کتاب آسمانی به همان صورتی که رسول خدا صلی‌الله‌عنه آیات و سوره‌های آن را تنظیم کرده بود، در میان مردم وجود دارد و مشتاقان هدایت، به آسانی می‌توانند از آن بهره ببرند و راه رستگاری در کلام خداوند را بیابند. قلمرو «دریافت و ابلاغ وحی» بعد از رحلت پیامبر ﷺ تمام شد.

■ دقت کنید که در صورت سؤال «تسهیل = آسان کردن» و «ایصال = رساندن» است.

۲۲۱- گزینۀ «۳» امام خمینی رحمته‌الله پیرامون «ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت» می‌فرماید: «به این دلیل که هر نظام سیاسی غیراسلامی، نظامی شرک‌آمیز است چون حاکمش «طاغوت» است. ما موظفیم آثار شرک را از جامعه مسلمانان و از حیات آنان دور کنیم و از بین ببریم.» آیه شریفه «أَلَمْ تَرَ إِلَى الَّذِينَ يَزْعُمُونَ أَنَّهُمْ آمَنُوا ... بیریدون ان یتحاکمو الی الطّاعوت ...» نیز به همین مفهوم اشاره دارد.

۲۲۲- گزینۀ «۴» یکی از دلایل اهمیت تشکیل حکومت اسلامی، ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام مانند خمس، زکات و ... است.

یکی از اهداف ارسال پیامبران، بنیان‌گذاری جامعه‌ای براساس عدل است تا در سایه آن احکام اسلامی اجرا شود. آیه شریفه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط: به راستی که

این آیه بیانگر ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی ولایت طاغوت از دلایل اهمیت تشکیل حکومت اسلامی است.

۲۳۵- گزینۀ «۳» برای این که از اهانت به مقدسات سایر مسلمانان خودداری کنیم، شایسته است اعتقادات خود را با دانش و استدلال ارتقا بخشیم.

۲۳۶- گزینۀ «۱» کسانی که به ظاهر مسلمان اند، اما در واقع دشمن اند، با دوستی با دشمنان اسلام آن‌ها را دوست جلوه می‌دهند و این‌گونه مسلمانان با دشمنان اسلام دوستی می‌کنند.

۲۳۷- گزینۀ «۳» پیامبر ﷺ به محض این که مردم مدینه اسلام را پذیرفتند، به این شهر هجرت کرد و به کمک مردم آن شهر حکومتی را که بر مبنای قوانین اسلام اداره می‌شد، پی‌ریزی نمود. در واقع، هدف ایشان انجام مسئولیت ولایت ظاهری‌شان بود.

توجه! ضرورت پذیرش ولایت الهی و نفی حاکمیت طاغوت از دلایل ضرورت تشکیل حکومت اسلامی است.

۲۳۸- گزینۀ «۱» برای ایجاد برادری اسلامی (وحدت) در میان مسلمانان، علمای مسلمان مردم را روشن‌گری می‌کنند تا آنان را علیه دشمنان اسلام متحد کنند.

۲۳۹- گزینۀ «۴» خداوند در عبارت «پریدون ان یتحاکموا الی الطّاغوت: می‌خواهند که داوری را نزد طاغوت ببرند» ادعای ایمان‌پنداران را پوچ و توخالی اعلام می‌کند؛ زیرا این کار آنان مخالف سخن خداست که می‌فرماید: «قد امروا ان یکفروا به: به آنان فرمان دادیم که به آن کفر بورزند» ادعای ایمان به همه کتب الهی می‌کنند اما مخالف با سخن خداوند به طاغوت رجوع می‌کنند.

۲۴۰- گزینۀ «۳» ما انسان‌ها در برابر بعضی گناهان که نسبت به آن‌ها تنفر داریم، معصوم هستیم، اما پیامبران در برابر همه گناهان معصوم‌اند. در واقع پیامبران عصمت مطلق و همیشگی دارند. پیامبران چون حقیقت‌گناه را مشاهده می‌کنند، پلیدی آن را با محبت خدا عوض نمی‌کنند. پس بینش آن‌ها نسبت به حقیقت‌گناه منشأ عصمتشان است.

یکی از دلایل اهمیت تشکیل حکومت اسلامی، ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام مانند خمس، زکات و ... است.

یکی از اهداف ارسال پیامبران، بنیان‌گذاری جامعه‌ای براساس عدل است تا در سایه آن احکام اسلامی اجرا شود. آیه شریفه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط: به راستی که پیامبرانمان را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به دادگری برخیزند.» به ضرورت برپایی جامعه براساس عدل به منظور انجام احکام اجتماعی اسلام اشاره دارد.

■ دقت کنید تبیین تعالیم وحی که همان تفسیر آیات قرآن است، از مسئولیت‌های پیامبر ﷺ در راستای مرجعیت دینی ایشان است.

■ دقت کنید استفهام انکاری نوعی پرسش است که پاسخ آن مشخص و نفی‌کننده صورت سؤال است. در این سؤال می‌پرسیم: «آیا ممکن است اسلام این‌گونه باشد؟» در صورتی که منظورمان این است اسلام این‌گونه نیست.

۲۳۰- گزینۀ «۳» برای تقویت وحدت میان مسلمانان نیازمند اجرای برنامه‌های دقیق هستیم تا بتوانیم نقشه‌های تفرقه‌افکنانه استعمارگران را خنثی کنیم.

۲۳۱- گزینۀ «۳» پیامبران به علت این که دچار هوی و هوس نمی‌شوند (علت)، گناه و معصیت انجام نمی‌دهند (معلول).

پیامبر چون باید دارای ویژگی عصمت باشد، پس فقط خداوند می‌تواند او را برگزیند. عبارت «اللّه اعلم حیث یجعل رسالته» اشاره به این مفهوم دارد.

۲۳۲- گزینۀ «۱» پیامبر ﷺ می‌فرمایند: «هر کس فریاد دادخواهی مظلومی را که از مسلمانان یاری می‌طلبد، بشنود، اما به یاری آن مظلوم برخیزد، مسلمان نیست.»

۲۳۳- گزینۀ «۱» یکی از دلایل اهمیت تشکیل حکومت اسلامی، ضرورت اجرای احکام اجتماعی اسلام مانند خمس، زکات و ... است.

یکی از اهداف ارسال پیامبران، بنیان‌گذاری جامعه‌ای براساس عدل است تا در سایه آن احکام اسلامی اجرا شود. آیه شریفه «لقد ارسلنا رسلنا بالبینات و انزلنا معهم الکتاب و المیزان ليقوم الناس بالقسط: به راستی که پیامبرانمان را همراه با دلایل روشن فرستادیم و همراه آنان کتاب آسمانی و میزان نازل کردیم تا مردم به دادگری برخیزند.» به ضرورت برپایی جامعه براساس عدل به منظور انجام احکام اجتماعی اسلام اشاره دارد.

۲۳۴- گزینۀ «۲» با دقت در آیه «الم تر الی الذین یزعمون انهم ءامنوا بما انزل الیک و ما انزل من قبلک یریدون ان یتحاکموا الی الطّاغوت و قد امروا ان یکفروا به و یرید الشّیطان ان یضلّهم ضلالا بعيدا: آیا ندیدی کسانی که گمان می‌برند ایمان دارند به آن چه بر تو نازل شده و به آن چه پیش از تو نازل شده و می‌خواهند داوری را به نزد طاغوت برند، در حالی که به آنان دستور داده شده که به او کفر بورزند و شیطان می‌خواهد آنان را به گمراهی دور و درازی بکشاند» می‌فهمیم کسانی که می‌پندارند به وحی الهی ایمان دارند، اما به طاغوت مراجعه می‌کنند و حل مشکلات اجتماعی را از او می‌خواهند، شیطان آنان را فریب داده و در گمراهی سختی به سر می‌برند.